

Tvrdošín je najstarším kráľovským mestom na Orave, turisticky obľúbeným miestom v lone krásnej prírody Roháčov, centrom chránenej krajinnej oblasti a mestským skvostom plným pamiatok historickej, sakrálnej i kultúrnej hodnoty.

Tvrdošín is the oldest royal town in the Orava region, a popular tourist destination in the bosom of the beautiful nature of the Roháče mountains, the center of a protected landscape area and an urban gem full of monuments of historical, sacral and cultural value.

Tvrdošín and Its Surroundings
Not Only From Heaven

TVRDOŠÍN A OKOLIE nielen

z neba

TVRDOŠÍN A OKOLIE NIELEN Z NEBA Tvrdošín and Its Surroundings Not Only From Heaven

Matej Schwarzbacher
Adriana Drugová
a CBS Flying Team

Matej Schwarzbacher
Adriana Drugová
a CBS Flying Team

Toto je zelená kniha. Jej kúpou podporujete lesné hospodárenie šetrné k prírode a k miestnym ľuďom.
Kniha bola vytlačená na papieri s certifikátom FSC®.

This is a "green" book. By buying this book, you support nature-friendly forest management and other controlled sources that keep the local people in mind. This book was printed on paper that is FSC® certified.

logo FSC

JEDINEČNÝ POHĚAD *na krajinu*

Viper
SD4

Skyper
GT9

Tvrdošín and Its Surroundings
Not Only From Heaven

TVRDOŠÍN A OKOLIE nielen

z neba

Venovanie – Dedication

**Matej Schwarzbacher
Adriana Drugová
a CBS Flying Team**

PRÍHOVOR

FOREWORD

Vážení čitatelia,

Tvrdošín patrí medzi najstaršie mestá na Slovensku. Vďaka za to napríklad aj výhodnej polohe priamo na Jantárovej ceste, ktorá spájala Baltské more s Jadranom. Už z roku 1265 sa zachovala prvá písomná zmienka o Tvrdošíne, hoci výsady kráľovského mesta mu udelil kráľ Ľudovít Veľký až v roku 1369.

Dnes je Tvrdošín druhým najväčším mestom na Orave a zároveň administratívnym sídlom celého okresu. Do jeho katastrálneho územia patrí aj mestská časť Oravice. Je to známe turistické centrum, v ktorom na návštevníkov čaká nenáročná aj vysokohorská turistika, lyžovanie, kúpanie v bazénoch s termálnou vodou a kilometre cyklistických trás po poľných aj lesných cestách. Priamo v Tvrdošíne sa nachádza viacero kultúrnych pamiatok. Jednou z najvýznamnejších je gotický drevený Kostol všetkých svätých z 15. storočia, ktorý si aj po rekonštrukcii zachoval jedinečné čaro. Mnohí ľudia tvrdia, že z neho vyžaruje akási duchovná sila. Možno pochádza z tisícok modlitieb, ktoré tu odznali počas dlhých stáročí. Jeho výnimočnú historickú hodnotu potvrdzuje aj ocenenie Európa Nostra z roku 1993 za jeho záchranu a tiež zápis do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Mesto dáva turistom aj možnosť športového vyžitia. Nachádza sa tu plaváreň, športová a krytá tenisová hala, futbalový štadión, ihriská s umelou trávou, stolnotenisová hala, fitness centrá, multifunkčné ihriská, umelá ľadová plocha, hokejbalové ihrisko a cyklistické trasy rôznej náročnosti.

Nádherné doliny, ako je napríklad Juráňova dolina, ktorá je považovaná za jednu z najkrajších tiesňav na Slovensku, sú prístupné dokonca aj bezbariérov. Každý si tak môže vychutnať čaro chránenej prírody, výhľad na majestátne Tatry či oddych na miestach, ktoré si zamilujú všetci turisti. Územie je totiž popretkávané množstvom prírodných skvostov. Veríme, že aj táto publikácia podnieti čitateľov, aby sa sem zatúlali a zažili neopakovateľnú atmosféru týchto miest.

Ing. Ivan Šaško,
primátor mesta Tvrdošín

Rear readers!

Tvrdošín is one of the oldest towns in Slovakia. This is, among other advantages, due to its convenient location directly on the Amber Road, which connected the Baltic Sea with the Adriatic. The first written record of Tvrdošín has been preserved from 1265, although King Louis the Great granted it the privileges of a royal town only in 1369.

Today, Tvrdošín is the second largest town in Orava and at the same time the administrative seat of the entire county. The Oravice town part also belongs to its cadastral territory. It is a well-known tourist center, where visitors can enjoy easy hiking, alpine hiking, skiing, swimming in pools with thermal water and kilometers of bike paths on field and forest roads. There are several cultural monuments directly in Tvrdošín. One of the most important is the Gothic wooden church of All Saints from the 15th century, which has retained its unique charm even after its reconstruction. Many people claim that it radiates certain spiritual power. Maybe it comes from the thousands of prayers that have been heard here for many centuries. Its exceptional historical value is also confirmed by the Europa Nostra award of 1993 for its rescue, as well as its inscription on the UNESCO World Heritage List.

The town also offers tourists many sports opportunities. There is a swimming pool, a sports hall and indoor tennis hall, football stadium, playgrounds with artificial grass, a table tennis hall, fitness centers, multifunctional playgrounds, an artificial ice rink, a ball hockey field and cycling routes of varying difficulty.

Beautiful valleys, such as Juráňova dolina, which is considered one of the most beautiful gorges in Slovakia, are even wheelchair-accessible. Everyone can thus enjoy the charm of protected nature, views of the majestic Tatras or relaxation in places that all tourists will fall in love with. The area is full of natural gems. We hope that this publication will also encourage readers to visit the region and experience the unique atmosphere of these places.

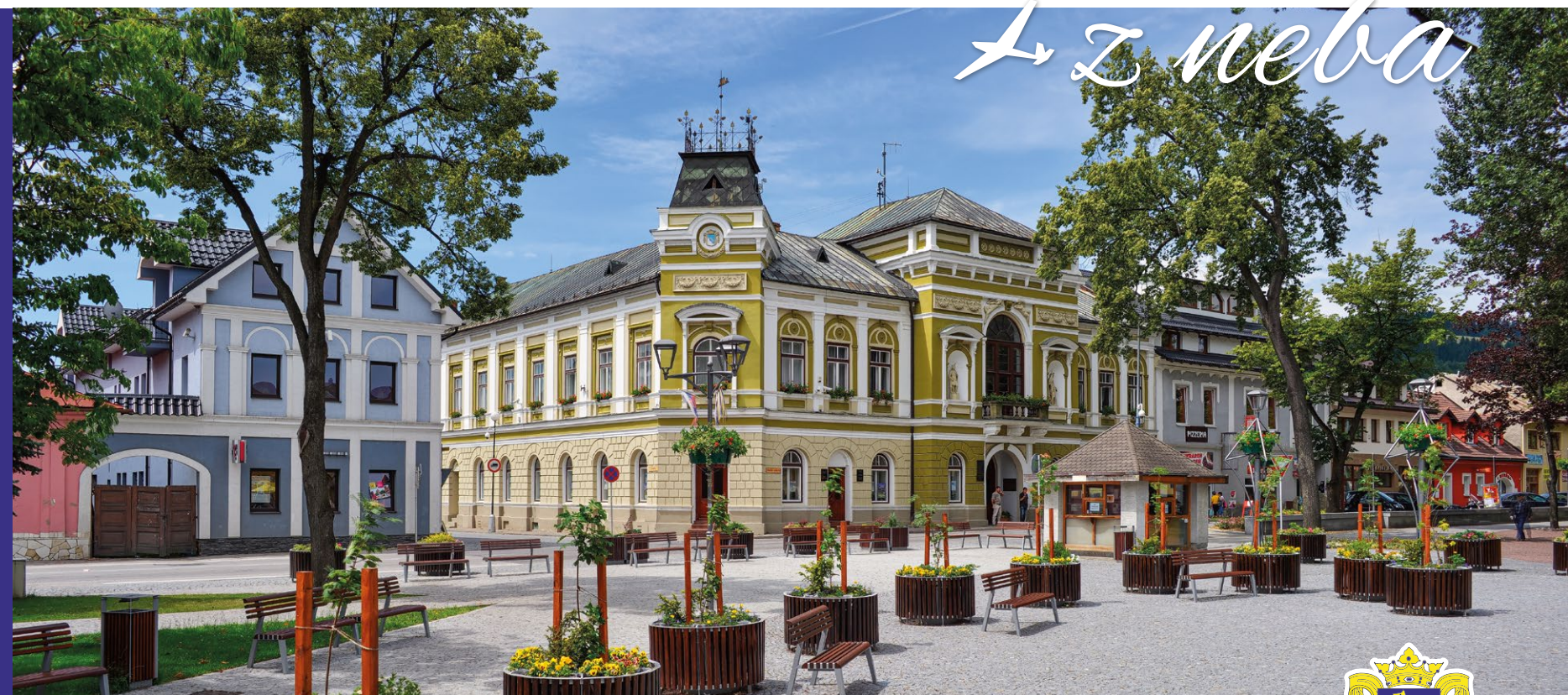
Ing. Ivan Šaško,
the Mayor of Tvrdošín

Tvrdošín and Its Surroundings
Not Only From Heaven

TVRDOŠÍN A OKOLIE

nielen

z neba

Matej Schwarzbacher
Adriana Drugová
a CBS Flying Team

TVRDOŠÍN

Len kúsok od mohutného končiara Osobitá, čo by kameňom dohodil, leží jedno z najstarších slovenských miest – Tvrdošín. Kedysi kráľovské mesto, dnes raj turistov a cyklistov. V minulosti „mekka“ drevospracujúceho priemyslu, dnes centrum chránenej krajinej oblasti.

Tvrdošín tvoria štyri mestské časti, pričom jedna z nich, tá turisticky známa – Oravice, je od mesta vzdialená dvadsaťdva kilometrov. Je však územím v krásnom horskom prostredí s kúpaliskom s geotermálnou vodou. Samotné mesto patrí medzi dynamicky sa rozvíjajúce sídla. Pre obyvateľov vytvára kvalitné podmienky pre život a na veľmi dobrej úrovni zabezpečuje hospodársku, sociálnu a environmentálnu infraštruktúru. Mesto venuje veľkú pozornosť aj tradičným celomestským akciám, ktoré sa konajú na námestiach, v priestoroch športových areálov i v amfiteátri v Oraviciach. K najvýznamnejším patrí víťanie Nového roka, stavenie mestského mája, Dni mesta, Michalský jarmok či stretnutie s Mikulášom. Sú to všetko podujatia, na ktorých sa zúčastňujú aj obyvatelia okolitých miest a obcí. K tradičným podujatiam patrí aj koncert Pod tvrdošínskymi hviezdami. V Oraviciach sa každý rok koná festival Folklorne slávnosti pod Osobitou. Osobitá je výrazný a dominantný vrch v Oraviciach, ktorý je známy svojou záhadnosťou a neprístupnosťou. Dostupný je len raz v roku a je veľkým lákadlom pre turistov. Je to nádherný mohutný

končiar a názov plne vystihuje jeho krásu, tvar, polohu i jedinečný výhľad, ktorý poskytuje. Mesto výrazne prispieva aj k rozvoju cykloturistiky. Najvýznamnejšia cyklotrasa spája Tvrdošín s poľskou gminou Kościelisko. V meste je vybudovaná aj nová cyklisticko-turistická trasa s dĺžkou takmer pätnásť kilometrov. Kopíruje už existujúce chodníky a poľné cesty. Nenáročná a veľmi upokojujúca je prechádzka z Tvrdošína cez Nižnú a Krivú do Dlhej nad Oravou. Trasa vedie tesne popri rieke Orava. Tvrdošín je v skutočnosti jedno z dvadsiatich najstarších miest na Slovensku a počas celej svojej histórie ťažil z vlastnej strategickkej polohy. Priamo jeho stredom viedla známa Janštárová cesta, ktorá spájala Jadrán s Baltickým morom. História mesta Tvrdošín však siaha až do praveku, o čom svedčí predovšetkým nález bronzového pokladu z doby halštatskej. Pre mesto bolo priaznivé najmä 15. storočie. Poľská soľ sa stala dôležitým obchodným artiklom a prekvalifikoval aj obchod s plátnom a súknom. K dobrému hospodárskemu postaveniu mesta prispel aj dostatok dreva, ktoré sa dovážalo až k Čiernemu moru. Kráľovské výsady získal Tvrdošín v roku 1369. K ekonomickému

rozvoju sa prirodzene pridružil aj rozvoj kultúry, čoho dôkazom je komplexná obnova gotického dreveného kostola. Dodnes je najstaršou historickou stavebnou pamiatkou v meste. Kostol všetkých svätých z prvej polovice 15. storočia je príkladom, že aj veci minulé môžu byť trvalé. Niekoľko ráz ho opravovali a prešiel viacerými významnými rekonštrukciami. Za tú poslednú získal v roku 1994 ocenenie za zachovanie a vynikajúce zreštaurovanie od paneurópskej mimovládnej organizácie Európa Nostra. Koncom 19. storočia sa v Tvrdošíne stala najdôležitejším odvetvím hospodárskeho podnikania drevárská výroba. Takmer desaťtisíc kubických metrov dreva z Oravíc sa splavovalo na pltiach na breh Oravy do Tvrdošína. V meste vyrástla dubáreň, šindliareň i fabrika na výrobu zápalek. Obyvatelia pracovali aj v gombičkovej dielni. Gombíky z dreva sa totiž stali žiadaným tovarom po celom svete. V súčasnosti je dominantou mesta Kostol všetkých svätých. Niekoľko stoviek metrov od neho stojí ďalší chrám – Kostol Najsvätejšej Trojice. Pred ním sa nachádzajú sochy svätcov a kamenné levy. V parku na Trojičnom

námestí stojí pomník padlým v prvej svetovej vojne, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. V tesnej blízkosti parku turisti nájdu Art Galériu Schürger. Je zameraná najmä na moderné a postmoderné slovenské umenie. Za návštevu stojí aj Galéria Márie Medveckej, národnej umelkyne a rodáčky z Tvrdošína, v ktorej môže návštevník obdivovať výber z jej celoživotného diela. Aj sakrálné pamiatky sú v Tvrdošíne bohaté zastúpené. V každej mestskej časti sa nachádzajú kostoly prepletené kaplnkami a samostatne stojacimi krížmi. Výnimočné miesto medzi nimi má pútnické miesto Skalka. Na začiatku to bol len otvor v skale, ktorý dal vytesať v roku 1870 richtár. Dnes sa tu stretávajú veriaci pri modlitbách, litániách, počas krížovej cesty i na slávení svätej omše, ktorú tu celebrujú na sviatok Sedembolestnej Panny Márie.

Mesto Tvrdošín
Trojičné námestie 185/2
027 44 Tvrdošín
tel.: +421 43 530 90 11
tvrdosin@tvrdosin.sk
www.tvrdosin.sk

Just a short distance from the mighty peak of Osobitá lies one of the oldest Slovak towns – Tvrdošín. Once a royal town, today a paradise for tourists and cyclists. In the past, the “Mecca” of the wood processing industry, today the center of a protected landscape area. Tvrdošín consists of four town parts, one of which, the well-known tourist destination Oravice, is twenty-two kilometers outside the town. However, it is an area in a beautiful mountain environment with a swimming pool with geothermal water. The town itself is a dynamically developing settlement. It creates good living conditions for its residents and provides economic, social and environmental infrastructure at a very good level. The town also pays great attention to traditional town-wide events, which take place in squares, in sports facilities and in the amphitheater in Oravice. The most important ones include the Vitanie Nového roka (New Year celebration), Stavenie mestského mája (Maypole festival), Dni mesta (Town days), Michalský jarmok (fair) or Stretnutie s Mikulášom (St. Nicholas day). These are all events in which the inhabitants of the surrounding towns and villages also take part. Another traditional events

is the concert Pod tvrdošínskymi hviezdami. Every year, the Folklorne slávnosti pod Osobitou folklore festival is held in Oravice. Osobitá is the distinctive and dominant hill in Oravice, which is known for its mystery and inaccessibility. It is open only once a year and is a great attraction for tourists. It is a beautiful massive peak and its name (osobitá – distinct) fully describes its beauty, shape, location and the unique view it provides. The town also significantly contributes to the development of cycling tourism. The most important cycle route connects Tvrdošín with the Polish village Kościelisko. A new cycling and hiking route with a length of almost fifteen kilometers has also been built in the town. It runs along existing sidewalks and field paths. A walk from Tvrdošín through Nižná and Krivá to Dlhá nad Oravou is undemanding and very calming. The route leads right along the river Orava. Tvrdošín is in fact one of the twenty oldest towns in Slovakia and has benefited from its strategic location throughout its history. The famous Amber Road, which connected the Adriatic with the Baltic Sea, used to run right through its center. However, the history of Tvrdošín dates back to prehistoric times, as evidenced above all by the discovery of a bronze treasure from the Hallstatt period.

The town experienced a favorable period especially in the 15th century. Polish salt became an important trade item, and trade in linen and cloth flourished as well. Large quantities of wood, which was transported as far as the Black Sea, also contributed to the town's good economic position. Tvrdošín gained royal privileges in 1369. Naturally, the economic development also boosted the development of culture, as evidenced by the comprehensive renovation of the Gothic wooden church. Today it is the oldest historical architectural monument in the town. The Church of All Saints from the first half of the 15th century is an example that monuments of the past can be permanent. It has been repaired several times and underwent several major reconstructions. The most recent one received an award in 1994 for the preservation and excellent restoration from the pan-European non-governmental organization Európa Nostra. At the end of the 19th century, wood production became the most important branch of business in Tvrdošín. Almost tens of thousands of cubic meters of wood from Oravice were floated on rafts to the banks of the Orava river in Tvrdošín. A tree bark processing plant, a shingle manufacturing plant and a factory for the production of matches were built in

the town. The inhabitants also worked in the local button workshop. Wooden buttons have become a sought-after commodity all over the world. Today the most dominant structure in the town is the Church of All Saints. A few hundred meters further stands another temple – the Church of the Holy Trinity. In front of it are statues of saints and stone lions. In the park on the Trojičné námestie square stands the Monument to the Fallen in the First World War, which is a national cultural monument. In the immediate vicinity of the park, tourists will find the Schürger Art Gallery. It focuses mainly on modern and postmodern Slovak art. Also worth a visit is the Gallery of Maria Medvecká, a national artist and native of Tvrdošín, where visitors can admire a selection of her life's work. Sacral monuments are also richly represented in Tvrdošín. In each part of the town there are churches along with many chapels and free-standing crosses. The pilgrimage destination Skalka has a distinct place among them. In the beginning, it was just a hole in a rock, which the mayor had cut in 1870. Today, believers meet here for prayer, litany, during the Way of the Cross pilgrimage and for the celebration of Holy Mass, which is held here on the feast of the Virgin Mary of the Seven Sorrows.

FOTOGRAFOVANÉ LOKALITY

PHOTOGRAPHED LOCATIONS

OBSAH

CONTENT

2	Príhovor	Foreword
4 – 5	Tvrdošín	
6	Fotografované lokality	Photographed locations
7	Obsah	Content
8	Malebné mestá a obce regiónu Tvrdošín a okolie	preklad
9 – 27	Tvrdošín	
28 – 37	Nižná	
38 – 39	Podbiel	
40 – 41	Oravský Biely Potok	
42 – 47	Štefanov nad Oravou	
48 – 65	Trstená	
66 – 71	Zábiedovo	
72 – 77	Brezovica	
78 – 83	Liesek	
84 – 87	Čimhová	
88 – 93	Vitanová	
94 – 101	Hladovka	
102 – 105	Suchá Hora	
106 – 109	Habovka	
110 – 125	Zuberec	
126 – 133	Tvrdošín	
134	Kolekcia...	Preklad

V PRÍPRAVE

MESTO TVRDOŠÍN A MALEBNÉ MESTÁ A OBCE JEHO OKOLIA

THE TOWN OF TVRDOŠÍN AND THE PICTURESQUE TOWNS AND VILLAGES OF ITS SURROUNDINGS

Brezovica

Čimhová

Habovka

Hladovka

Liesek

Nižná

Oravský
Biely Potok

Podbiel

Suchá Hora

Štefanov
nad Oravou

Trstená

Vitanová

Zábiedovo

Zuberec

TVRDOŠÍN

Mesto ležiace v Oravskej vrchovine pri sútoku Oravice a Oravy. Turisticky oblúbené miesto v lone krásnej prírody pohoria Roháčov. Historicky zaujímavý priestor osídlený už v praveku, obkolesený prekrásnou prírodou. To je Tvrdošín, najstaršie kráľovské mesto na Orave.

Tvrdošín leží na sútoku dvoch riek – Oravy a Oravice. Je obklopený čarokrásnou prírodou a poskytuje veľmi veľa druhov kultúrneho, rekreačného i športového využitia. Napríklad aj splavovanie rieky Orava, lebo práve v Tvrdošine sa začína toto viac ako šesťdesiatkilometrové dobrodružstvo. Tvrdošín je prvou stanicou všetkých vodákov splavujúcich túto rieku. Splav Oravy je nenáročný, a preto je vhodný aj pre rodiny s deťmi. Je úžasnou príležitosťou, ako spoznať krásy oravskej prírody z trochu inej perspektívy. V okolí Tvrdošína sa okrem toho nachádza veľké množstvo turistických chodníkov a trás rozličnej náročnosti. Pri brehoch vodnej nádrže si na svoje prídu aj rybári. Výnimočným miestom, ktoré patrí od roku 1659 k Tvrdošinu, je časť Oravice. V 17. storočí si toto územie prenajali obyvatelia mesta od Oravského panstva. V roku 1848 sa Tvrdošín na základe urbárskej dohody oficiálne stal vlastníkom Oravíc. Dnes sú Oravice vyhládanou turistickou destináciou a medzinárodným centrom cestovného ruchu. Niet sa čomu čudovať. Skalnaté kaňony, horské bystriny, termálne pramene i udržiavané turistické

chodníky. To všetko sa dá nájsť na severnom úpätí Roháčov. Oravice sú jedinou lokalitou na Orave s prírodnou geotermálnou vodou. Voda má vysoký obsah železa, vďaka čomu má aj priaznivé účinky na organizmus, najmä pri chorobách pohybového ústrojenstva. Využíva sa však aj pri liečbe močových ciest a obličiek. V tesnej blízkosti kúpalísk sa nachádza aj moderné lyžiarske stredisko SKI Oravice, ktoré poskytuje jedinečnú kombináciu lyžovania a relaxu v bazénoch s termálnou vodou. Cez deň výborná lyžovačka a večer rehabilitácia v zdraví prospešnej mineralizovanej vode. Dokonalá dovolenka v modernom stredisku, kde je možnosť zalyžovať si aj na náročnejšej červenej zjazdovke. Viac ako dvanásť kilometrov tratí rozličnej náročnosti si lyžiari môžu príjemne užiť aj vďaka rýchlej štvorsedačkovej lanovke s kapacitou dvetisícštyristo prepravovaných osôb za hodinu. Do územia Oravíc zasahuje aj Tatranský národný park a najmä Juráňova dolina. Je považovaná za jednu z najkrajších tiesňav na Slovensku. Keďže sú v nej zachované porasty pralesovitého vzhľadu a je typická bohatou horskou a vysokohorskou flórou, stala

sa národnou prírodnou rezerváciou. Tiesňava je charakteristická výrazným kaňonom s vymletými výhlbeninami na dne s malými vodopádmi. Oravice sú domovom aj množstva chránených a vzácnych rastlín a živočíchov. Rastú a žijú tu také druhy, ktoré sa nikde inde nevyskytujú. Z rastlín napríklad iskerník alpský, medvedica lekárska či strachá nůžka tatranská. V horách majú svoje útočisko jelene a rôzne druhy vtákov, v riekach žije ohrozená vydra čierna a zo šeliem sa tu vyskytuje vlk, medveď i rys. Aj napriek tomu tu však len nedávno pribudlo viac ako päť kilometrov rekreačných trás vhodných na pešiu turistiku a cykloturistiku. Niektoré úseky sú dokonca v zime upravované a zasnežované tak, aby si tu na svoje prišli aj priaznivci bežeckého lyžovania. Sú tu aj kilometre trás, ktoré sú ako stvorené na nordickú chôdzu, teda nordic walking. Dva razy za rok sa v Oraviciach dokonca koná aj organizovaný prechod. Celoročne sa využíva aj relaxačný chodník. Je výnimočný tým, že je prispôsobený aj pre imobilných občanov. Na celej jeho dĺžke sa nachádzajú viaceré prístrešky, lavičky a informačné

tabule so zaujímavosťami kraja. Bezbariérová trasa vedie aj najdlhšou dolinou v Oraviciach, Bobroveckou dolinou, ktorá kopíruje Bobrovecký potok. Najkrajšou časťou doliny je tiesňava Skalná brána. Okrem toho je Bobrovecká dolina veľmi dôležitým vodným zdrojom. Zásobuje pitnou vodou mnohé oravské mestá a obce. Bezbariérovo je prístupná aj Tichá dolina. Je súčasťou Podtatranskej brázdy a v Poľsku pokračuje kotlinou Zakopané. Nad Tvrdošinom sa rozprestiera hneď niekoľko čarovných zákutí. Za zmienku stoja napríklad rozhladne. Jedinečný panoramatický výhľad na blízke i vzdialené okolie ponúka rozhladňa nad Úplžňou, ktorá je vysoká dvadsiť metrov a má dve vyhladkové plošiny. Rozhladňa na Skorušine má tiež dve úrovne. Má vysokú oceľovú konštrukciu, z ktorej je nádherný výhľad na okolitú krajinu.

Mesto Tvrdošín
Trojičné námestie 185/2
027 44 Tvrdošín
tel.: +421 43 530 90 11
tvrdosin@tvrdosin.sk
www.tvrdosin.sk

A town located in the Oravská vrchovina upland at the confluence of the Oravica and Orava rivers. A popular tourist destination in the bosom of beautiful nature of the Roháč mountains. A historically interesting space inhabited already in prehistoric times, surrounded by beautiful nature. This is Tvrdošín, the oldest royal town in Orava.

Tvrdošín lies at the confluence of two rivers – Orava and Oravica. It is surrounded by beautiful nature and provides many kinds of cultural, recreational and sports activities. For example, rafting on the Orava river, as Tvrdošín is the starting point of this more than sixty-kilometer long adventure. Tvrdošín is the first station of all paddlers navigating this river. Rafting on the Orava river is undemanding and therefore also suitable for families with children. It is an amazing opportunity to discover the beauty of Orava nature from a slightly different perspective. In the vicinity of Tvrdošín, there are also many hiking trails and routes of varying difficulty. Anglers will also find suitable conditions on the shores of the reservoir. An exceptional place, which has belonged to Tvrdošín since 1659, is the town part of Oravice.

In the 17th century, this area was leased by the inhabitants of the town from the Orava lords. In 1848, Tvrdošín officially became the owner of Oravice on the basis of an estates agreement. Today, Oravice is a popular tourist destination and international center of tourism. And it is no surprise. Rocky canyons, mountain streams, thermal springs and maintained hiking trails. All this can be found at the northern foot of the Roháč mountains. Oravice is the only locality in the Orava region with natural geothermal water. The water has a high iron content, thanks to which it has beneficial effects on the body, especially in the treatment of musculoskeletal system conditions. However, it is also used in the treatment of the urinary tract and kidneys. In the immediate vicinity of the swimming pools there is also a modern ski resort SKI Oravice, which offers a unique combination of skiing and relaxation in swimming pools with thermal water. Excellent skiing during the day, and in the evening rehabilitation in healthy mineralized water. This is the perfect holiday in a modern resort, which includes a more demanding red slope. Skiers can enjoy more than twelve kilometers of pistes of various difficulty thanks to a fast four-seater cable car

with a capacity of two thousand four hundred people transported per hour. The Tatra National Park also extends into the Oravice area, especially the Juráňova dolina valley. It is considered one of the most beautiful gorges in Slovakia. As it includes preserved vegetation with a primeval forest appearance and is characterized by rich mountain and alpine flora, it has become a national nature reserve. The gorge is characterized by a distinctive canyon with scoured depressions at the bottom with small waterfalls. Oravice is also home to many protected and rare plants and animals. Species that do not occur anywhere else grow and live here. Among the plants, for example, the *Ranunculus alpestris*, *Arctostaphylos uva-ursi* or *Delphinium oxypetalum*. Deer and various species of birds have found their refuge in the mountains, the endangered black otter lives in the rivers, and wolves, bears and lynx can be found here. Nevertheless, more than five kilometers of recreational trails suitable for hiking and cycling have recently been added in the area. Some sections are even maintained with artificial snow in the winter, so that cross-country skiing lovers can enjoy themselves here. There are also kilometers of routes that are perfect for Nordic

walking. Twice a year, an organized Nordic walking event is held in Oravice. A relaxing walkway is also used all year round. It is also unique thanks to its wheelchair accessibility. Along its length, there are several gazebos, benches and information boards presenting interesting information about the region. A wheelchair-accessible route also leads through the longest valley in Oravice, Bobrovecká dolina, which runs along the Bobrovecký potok stream. The most beautiful part of the valley is the Skalná brána gorge. In addition, the Bobrovecká dolina valley is a very important water source. It supplies drinking water to many towns and villages in the Orava region. The Tichá dolina valley is also wheelchair-accessible. It is part of the Podtatranská brázda geomorphological unit, which continues in Poland through the Zakopane basin. There are also several magical places above Tvrdošín. The local lookout towers are a perfect example. A unique panoramic view of the near and distant surroundings is offered by the lookout tower above Úplžňa, which is twelve meters high and has two viewing platforms. The lookout tower on Skorušina also has two levels. Its tall steel structure offers a wonderful view of the surrounding landscape.

◄◄ Mesto Tvrdošín si nemohlo vybrať lepšiu polohu. V rázovitom regióne hornej Oravy zaberá juhovýchodný cíp Oravskej kotliny

The town of Tvrdošín could not have chosen a better location. In the distinctive region of upper Orava, it covers the southeastern tip of the Oravská kotlina basin

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Hoci stred mesta leží na rovine, jeho okrajové časti vyrástli na pozvoľna sa dvíhajúcích stráňach Oravskej Magury

Although the center of the town lies on a plain, its outskirts have grown on the gradually rising slopes of the Oravská Magura mountains

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Ako každé väčšie mesto, aj Tvrdošín vznikol pri vode. Tri zo štyroch mestských častí okresného sídla spájajú mosty cez rieku Orava

Like every major town, Tvrdošín grew up by the water. Three of the four town parts of the county town are connected by bridges over the Orava river

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Bokom od Trojičného námestia je stará mestská zástavba. Od roku 1991 je aj námestie súčasťou mestskej pamiatkovej zóny

The old town is located next to the Trojičné námestie square. Since 1991, the square has also been part of the towns conservation area

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Kostol Najsvätejšej Trojice vznikol zásluhou strýka Antona Bernoláka. Ako farár tu Pavol Bernolák pôsobil v 18. storočí

The Church of the Holy Trinity was founded thanks to the uncle of Anton Bernolák. Pavol Bernolák worked here as a priest in the 18th century

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◀ Aj Tvrdosín má svoje svetové kultúrne dedičstvo. Kostol všetkých svätých je jedným z najstarších drevených kostolov na Slovensku zapísaných do zoznamu UNESCO

Tvrdosín also has its world cultural heritage. The Church of All Saints is one of the oldest wooden churches in Slovakia, included in the UNESCO list

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Pri vstupe do mestskej časti Krásna Hôrka na pravom brehu Oravy vás chytí za srdce Kostol Božského Srdca Ježišovho

At the entrance to the Krásna Hôrka town part on the right bank of the Orava, the Church of the Divine Heart of Jesus will welcome you

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2018

◄ Medvedzie, stará časť mesta z 12. až 13. storočia, patrilo rodu Medveckých. Dnes tu stojí moderné sídlisko, kde žije takmer polovica obyvateľov mesta

The old part of the town from the 12th to the 13th century, Medvedzie, belonged to the Medvecký family. Today, there is a modern residential area, where almost half of the town's population lives

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Vyrovnávacia vodná nádrž Tvrdošín bola vybudovaná v roku 1979 pre potreby vodnej elektrárne na rieke Orava

The Tvrdošín buffer water reservoir was built in 1979 for the needs of a hydroelectric power plant on the Orava river

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Celú krásu Tvrdošina a jeho okolia si vychutnáme s nadhľadom z rozhľadne na Borovej

We can enjoy the entire beauty of Tvrdošín and its surroundings from the lookout tower on Borová

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Aj keď nie z neba, ale z výšky 11 metrov uvidíme vodnú nádrž Orava, Babiu horu, Západné Tatry...

Although not from the sky, but from a height of 11 meters we will see the Orava reservoir, the Babia hora mountains, the Western Tatras...

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Odľahlá mestská časť Oravice pod Západnými Tatrami dostala názov podľa ľavostranného prítoku Oravy

The remote town part of Oravice below the Western Tatras has been named after the left tributary of the Orava river

Peter Cíger | Matúš Krajňák 2017

► Vody vytekajúce spod pohraničných hôr sa v tomto vysokohorskom mieste spájajú do riečky Oravica

Waters flowing out from the border mountains merge into the Oravica river at this alpine location

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Osada Oravice, kde vyviera liečivá geotermálna voda s teplotou 57 °C. Zohriať sa môžeme v akvaparku aj v termálnom kúpalisku

The settlement of Oravice, where healing geothermal water with a temperature of 57 °C springs to the surface. You can warm up in the local water park and in the thermal outdoor swimming pool.

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

► Oravice ležia priamo pod oblúbeným lyžiarskym svahom

Oravice lies directly below a popular ski slope

Milan Paprčka 2016

►► Veľký Choč drží hmlu nad Tvrdošínom na svojich pleciah. Pri pohľade zo severu niet mohutnejšieho vrchu

Veľký Choč holds the fog over Tvrdošín on its shoulders. When viewed from the north, it is the most dominant hill

Juraj Jankovič | Jakub Chovan 2020

NIŽNÁ

V Nižnej sa prelína novodobá história s priemyslom a výrobou televíznych prijímačov. Spoločnosť Tesla Orava tu ako jeden z najväčších gigantov v oblasti vyrobila viac ako dvanásť miliónov kusov televízorov. Každý rok do výroby vstúpil aspoň jeden nový typ.

 Oravská fabrika premenila hladovú dolinu na dynamicky sa rozvíjajúcu obec, ktorá je výnimočná tým, že nemá výsostne mestský, ale ani dedinský charakter. Obklopuje ju čarokrásna príroda. V jej okolí sa nachádzajú rovinky, kopce, lúky, polia i lesy. Na pomery obce je tu vo veľkej miere zastúpené školstvo. V obci sa vzdelávajú aj stredoškooláci zo širokého okolia.

V katastrálnom území obce dodnes stojí najvýznamnejšia pamiatka priemyselnej revolúcie na Orave – Františkova huta. Je mimoriadne cenným dokladom o rozvinutej priemyselnej výrobe na Orave v období industrializácie. Stavba je zaujímavá i vynikajúcou architektúrou. Do dnešnej doby sa zachovala jej klasicistická fasáda, obvodové múry, vysoká pec, dýchadlová komora i niekoľko kanálov. Ruina továrenskej haly železiarne z roku 1836 je zaujímavá nielen pre turistov, ale očarila aj režiséra Juraja Jakubiska, ktorý tu napríklad natáčal film Tisícročná včela alebo dielo Nejasná správa o konci sveta. Konajú sa tu aj obľúbené hudobné festivaly. Obec podporuje turistické aktivity v okolí, napríklad ukážkami tavby železa v autentickom

prostredí. Nad obcou sa vypína síce dominantný, ale ľahko prístupný kopec Ostražica, z ktorého sa každému naskytne výhľad do ďalekého okolia. Na tomto vrchu ešte pred 13. storočím vzniklo osídlenie, ktorého príbeh rozpráva halištatské hradisko. Dnes je na vrchu ďalekohľad, vďaka ktorému je z neho na obec ležiacu pod ním naozaj nezaobuditeľný výhľad. Hradisko je aj kultúrnou pamiatkou. Ostražica postupne odкрýva vďaka archeológom dávne tajomstvá. Posledné nálezy z obce Nižná vypovedajú o tom, že tu bola osada už v dobe bronzovej. Prvá písomná zmienka však oficiálne pochádza až z roku 1380.

Obec Nižná je preslávená množstvom podujatí rôzneho charakteru, na ktorých aktívne spolupracujú aj dôchodcovia. Z päťdesiatich podujatí, ktoré sa každý rok konajú, je najobľúbenejší Pltnický deň, súťaž vo varení guláša, obecná zabíjačka, stávanie mája či lampiónový sprievod. Zo športových podujatí spomeňme Zimné športové hry alebo Milu pre mamu. Obľúbené sú aj megakoncerty populárnej hudby na festivaloch Rockové leto, Orava Alternative alebo Orava Fest. Festivaly v Nižnej

majú naozaj dlhú tradíciu. Jedným z najobľúbenejších je práve ten alternatívny. Už viac ako desať rokov hudbou rozozvučí zručaninu Františkovej huty a priláka do nádherného prostredia v okolí obce stovky fanúšikov nekonvenčnej hudby. Pre milovníkov rockovej hudby sa každý rok koná festival Rockové leto.

Autori fotografií: Lukáš Kucej | Terézia Drozdová

 In Nižná, modern history intersects with industry and the production of television sets. Tesla Orava, one of the largest manufacturing company in the area, has produced more than twelve million pieces of television sets here. At least one new type has entered production every year.

This Orava-based factory has transformed the former "hunger valley" into a dynamically developing village, with its unique mix of urban and village character. It is surrounded by beautiful nature. In its vicinity there are plains, hills, meadows, fields and forests. However, education is well-developed for a village. High school students from a wide area come to study here. The cadastral territory of the village includes the most important monument of the industrial

revolution in Orava - Františkova huta. It is an extremely valuable evidence of developed industrial production in Orava during the period of industrialization. The building is also interesting for its excellent architecture. Its classicist façade, perimeter walls, blast furnace, blower chamber and several canals have been preserved to this day. The ruin of the factory hall of the ironworks from 1836 is interesting not only for tourists, but it has also enchanted the director Juraj Jakubisko, who shot the film The Millennial Bee or An Ambiguous Report About the End of the World in this location. Popular music festivals are also held here. The village also supports activities for tourists in the area, such as demonstrations of iron smelting in an authentic environment. The dominant, but easily accessible hill Ostražica rises above the village, from which everyone can enjoy a wide view of the surrounding area. Before the 13th century, a settlement had been established on this hill, the story of which is told by the local Hallstatt fortified settlement. Today, there is a telescope on the hill, thanks to which one can admire a truly unforgettable view of the village below. The fortified settlement is also a cultural monument. Thanks to archaeologists, Ostražica is

gradually revealing its ancient secrets. The latest finds from the village of Nižná testify to the fact that there had been a settlement already in the Bronze Age. However, the first official record comes only from 1380.

The village of Nižná is famous for a number of events of various kinds often with the participation of the local pensioners. Of the fifty events that take place every year, the most popular are the Pltnický deň (traditional rafting), Súťaž vo varení gulášu (goulash cooking), Obecná zabíjačka (traditional slaughter), Stávanie mája (maypole celebration) or Lampiónový sprievod (lantern procession). Sporting events include Zimné športové hry (winter games) or Mila pre mamu (Mother's day event). Mega-concerts of popular music at the Rockové leto, Orava Alternative or Orava Fest festivals are also popular. Festivals in Nižná have a really long tradition. One of the most popular is the alternative one. For more than ten years, music has filled the ruins of the Františkova huta ironworks and attracted hundreds of fans of unconventional music to the beautiful surroundings of the village. For rock music enthusiasts, the Rock Summer Festival is held every year.

Photographs by: Lukáš Kucej | Terézia Drozdová

 W Niżnej współczesna historia krzyżuje się z przemysłem oraz produkcją telewizorów. Spółka Tesla Orava, jako jeden z największych gigantów w okolicy, wyprodukowała tutaj ponad dwanaście milionów sztuk telewizorów. Co najmniej jeden nowy typ był wprowadzany do produkcji każdego roku.

Orawska fabryka przekształciła głodową dolinę w dynamicznie rozwijającą się miejscowość, która jest wyjątkowa ze względu na mieszkankę miejskiego i wiejskiego charakteru. Otacza ją przepiękna natura. W jej okolicy znajdują się równiny, góry, łąki, pola i lasy. Chociaż jest to tylko mała miejscowość, znajduje się tu szkoła średnia w której kształci się młodzież z całej okolicy.

Na obszarze katastralnym miejscowości do dzisiaj stoi najsłynniejszy zabytek rewolucji przemysłowej na Orawie – Franciszkowa Huta. Jest to niezwykle cenny dowód rozwiniętej przemysłowej produkcji na Orawie w okresie industrializacji. Budynek jest również niezwykle interesujący ze względu na doskonałą architekturę. Do dzisiaj zachowała się również jego klasycystyczna fasada, mury obwodowe, wysoki piec, komora do dmuchania i kilka kanałów. Ruiny hali fabrycznej huty

z 1836r. są ciekawe nie tylko dla turystów, ale oczarowały również reżysera słowackiego Juraja Jakubiska, który w tym miejscu kręcił film Tisícročná včela lub Nejasná správa o konci sveta. Odbywają się tutaj ulubione festiwale muzyczne. Miejscowość wspiera również działalność turystyczną w okolicy, na przykład pokazami wytopu żelaza w autentycznym środowisku. Nad miejscowością wznosi się wysoka, ale łatwo dostępna góra Ostražica, z której roztacza się przepiękny widok na okolicę. Jeszcze przed XIII wiekiem na wzgórzu tym znajdowała się osada, historię której opowiada grodzisko z okresu halsztackiego. Dzisiaj na wzgórzu znajduje się luneta, dzięki której można obserwować miejscowość. Grodzisko jest zabytkiem kulturalnym. Dzięki archeologom Ostražica stopniowo odkrywa dawne tajemnice. Ostatnie odkrycia w miejscowości Nižná świadczą o tym, że istniała tutaj osada już w epoce brązu. Pierwsza oficjalna wzmianka pisemna pochodzi dopiero z 1380r.. Miejscowość Nižná słynie z wielu różnego rodzaju imprez, w których aktywnie współpracują również emeryci. Spośród pięćdziesięciu imprez, które odbywają się co roku, do najsłynniejszych należą Dzień Flisaków, Konkurs w gotowaniu gulaszu, Miejscowe Świnobicie, Stávanie mája

lub Parada Lampionów. Z imprez sportowych można wspomnieć Zimné športové hry lub Milu pre mamu. Ulubione są również mega koncerty na festiwalach Rockové leto, Orava Alternative lub Orava Fest. Festiwale w Niżnej mają naprawdę długą tradycję. Jeden z najbardziej ulubiony jest właśnie ten alternatywny. Już ponad dziesięć lat muzyką rozbrzmiewają ruiny Franciszkowej Huty i przyciągają do tej przepięknej miejscowości setki miłośników niekonwencjonalnej muzyki. Dla miłośników muzyki rockowej co roku odbywa się tutaj Rockowe Lato.

Autorzy fotografii: Lukáš Kucej | Terézia Drozdová

Obec Nižná
Nová doba 506, 027 43 Nižná
tel.: +421 43 530 97 86
obec@nizna.sk
www.nizna.sk

◄ Južne za Tvrdošínom prekoná Orava ešte jednu zákrutu a ocitne sa v obci Nižná
On the southern side outside Tvrdošín, the Orava river curves one more time before entering the village of Nižná
 Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Mohutné útesy impozantnej Ostražice v očiach turistov nezaostávajú za magurskými či skorušinskými útesmi
The massive cliffs of the impressive Ostražice are comparable to those of Magura or Skorušinské vrchy
 Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Bývať pri rieke a vidieť na ňu z výšky vlastného bytu môžeme v Nižnej, jednej z najväčších obcí Žilinského kraja

You can live by the river and see it from the height of your own apartment in Nižná, one of the largest villages in the Žilina region
 Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

► Ani tu nesmie chýbať kostol. Ten nižniansky je zasvätený sv. Gálovi, opátovi

Naturally, there is a church. The one is Nižná is dedicated to St. Gall, the abbot
 Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Vznik miestnej časti Zemianska Dedina siaha do dávnej histórie Tvrdošína. Do rúk tunajších zemanov sa dostala darovacou listinou kráľa Ľudovíta I. Veľkého z roku 1355

The origin of the local part of Zemianska Dedina dates back to the ancient history of Tvrdošín. It fell into the hands of local yeomen through a deed of gift from King Louis I the Great from 1355

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Po úpenlivej túžbe sa Zemianskodedinčania dočkali filiálneho Kostola sv. Joachima a Anny v roku 2003

After a period of great desire, the residents of Zemianska Dedina finally lived to see the branch Church of St. Joachim and Anna built in 2003

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2018

◄ Už na prvý pohľad je Ski centrum Nižná – Uhliská vhodné pre všetkých lyžiarov. Hlavná trať má dĺžku takmer jeden a pol kilometra

At first glance, the Ski Center Nižná - Uhliská is suitable for skiers of all levels. The main piste is almost one and a half kilometers long
Milan Paprčka 2016

► Spomienkou na prekvitajúce železiarstvo v okolí Nižnej v 18. storočí je ruína továrenskej haly Františkova huta

The ruins of the factory hall of Františkova huta are a reminder of the flourishing ironworks around Nižná in the 18th century
Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Nad Podbielom, ďalšou obcou regiónu, sa odjakživa vypínajú dve skalné bralá. V popredí sa týči Biela skala a severne za obcou Červená skala

Podbiel, another village in the region, has been guarded by two rock cliffs since time immemorial. Biela skala rises in the foreground and Červená skala north of the village

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Zachovaná ulicová zástavba pri Kostole navštívenia Panny Márie v Podbieli má tiež svoje meno. Bobrova raľa je pamiatková rezervácia ľudovej architektúry

The preserved row of traditional houses near the Church of the Visitation of the Virgin Mary in Podbiel also has its name. Bobrova raľa is a conservation area of folk architecture

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Terajší Studený potok sa kedysi volal Biely potok a svoje meno prenechal obci Oravský Biely Potok, ktorá ako prvá vznikla v jeho údolí v roku 1556

The current Studený potok creek was once called Biely potok, which left its name to the village of Oravský Biely Potok, the first one to be established in its valley in 1556.

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2018

► Vynovený areál okolo Kostola sv. Štefana, kráľa, dostal novú tvár v roku 2003

The area around the Church of King St. Stephen was renovated in 2003

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2018

◄ Oravský región vyformoval aj obec Štefanov nad Oravou. Z troch strán ju lemujú vrchy a zo štvrtrej rieka Orava

The Orava region has also been formed by the village of Štefanov nad Oravou. It is bordered on three sides by hills and on the fourth by the Orava river

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

► Nie, drobná stavba so zelenou strechou nie je miniatúra kostola, ale mariánska Kaplnka navštívenia Panny Márie. Od svojho väčšieho brata je staršia o necelé dve storočia

No, the small building with a green roof is not a miniature model of the church, but the Marian Chapel of the Visitation of the Virgin Mary. It is two centuries older than its bigger brother

Peter Cíger | Matúš Krajňák 2017

▲ Aby sa Horný a Dolný Štefanov nehádali, či je vodné dielo Orava a či vodná nádrž Tvrdošín, spojili sa do obce Štefanov nad Oravou

Horný Štefanov and Dolný Štefanov have decided not to argue about who owns the Orava reservoir and who owns the Tvrdošín reservoir – so they merged into the village of Štefanov nad Oravou

Peter Cíger | Matúš Krajňák 2017

► Vodné dielo Orava nepustí ďalej ani vodu, ani hmlu

The Orava dam will not let water or fog to proceed any further

Peter Cíger | Matúš Krajňák 2017

◄ Priamo nad Oravskou priehradou na vrchu
Magurka dovysoka čnie televízny vysielateľ

*Directly above the Orava reservoir on the Magurka hill,
the television transmitter rises high*

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Vrcholmi Oravskej Magury vedie mnoho peších
i cyklistických turistických chodníkov

*Many hiking and cycling trails lead through the hills of the
Oravská Magura mountains*

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

TRSTENÁ

Mesto Trstená bolo založené začiatkom roka 1371 v údolí riečky Oravica ako trhové mestečko. V tradícii usporadúvania trhov a jarmokov pokračuje dodnes. Každý rok v novembri organizuje vychýrený Martinský jarmok, ktorý sa koná už od roku 1609.

Okrem Martinského jarmoku sa pri príležitosti sviatku Panny Márie Škapuliarskej koná v júli v meste aj Škapuliarsky jarmok. Obľúbený je aj remeselný jarmok počas Hrnčiarskej slávnosti, ktorá oživuje hrnčiarsku tradíciu Trstenej. Na ňu nadväzuje aj súkromná umelecká škola, ktorej žiaci v remesle pokračujú. Dnes je Trstená aj vďaka svojej výnimočnej polohe rekreačným a turisticky vyhľadávaným miestom. Dominantou Trstenej je farský Kostol sv. Martina, ktorý spolu s areálom patrí k najvýznamnejším pamiatkam na celej Orave. Základy jeho veže siahajú až do 17. storočia a pod kostolom sa nachádzajú aj krypty z tohto istého obdobia. Súčasťou kostola sú aj murované spovednice. Predstavujú sakrálny architektonický unikát na hornej Orave. V areáli kostola sa nachádza aj Kaplnka Sv. kríža z roku 1741, baroková socha Panny Márie Kráľovnej s dieťaťom Ježišom či baroková socha sv. Floriána, ktorá je zároveň aj národnou kultúrnou pamiatkou.

Architektonicky zaujímavou budovou je aj františkánsky kláštor z roku 1776. V súčasnosti sa využíva na rôzne účely spojené s činnosťou františkánov. V blízkosti hlavného námestia

stojí židovská synagóga, ktorá je jednou z troch zachovaných synagóg v regióne. Dnes je budova synagógy v správe mesta a postupne sa transformuje na moderné kultúrno-kreatívne centrum otvorené širokej verejnosti. Juhozápadne od mesta sa nachádza aj židovský cintorín. Na svoje si prídu v Trstenej aj športovci. Prevažná časť športovej vybavenosti mesta je síce situovaná do školských areálov, výnimku však tvorí areál pod Kľozovom s futbalovými ihriskami a kolkárňou. V meste pôsobí viacero športových klubov a organizácií, ktoré pravidelne usporadúvajú viaceré športové podujatia a turnaje. Veľkým pozitívom je aj blízkosť Roháčov v Západných Tatrách, kde sú široké možnosti zjazdového lyžovania, pešej turistiky, cyklistiky i oddychovej chôdze. Športovú infraštruktúru dopĺňa medzinárodná cyklotrasa z Trstenej až po poľský Nowy Targ. Cyklistom poskytuje jedinečný výhľad na panorámu Západných Tatier.

Mesto Trstená
Bernoláková 96/8, 028 01 Trstená
tel: +421 43 531 01 00
+421 43 531 01 01
msu@trstena.sk, www.trstena.sk

The town of Trstená was founded at the beginning of 1371 in the valley of the Oravica river as a market town. The tradition of organizing markets and fairs continues to this day. Every year in November, it organizes the famous Martin Fair, which has been held since 1609.

In addition to the Martin Fair, the Scapular Fair is held in the town in July on the occasion of the Feast of Our Lady of the Scapular. Another popular event is the craft fair held during the Pottery Festival, which revives the pottery tradition of Trstená. It is also developed by the Private Art School, whose students continue in this craft.

Today, Trstená is also a recreational and touristy place due to its exceptional location. The dominant feature of Trstená is the parish church of St. Martin, which, together with the surrounding area, is one of the most important monuments in the whole region of Orava. The foundations of its tower date back to the 17th century, and there are also crypts from the same period under the church. The church also includes brick confessionals. They represent a unique sacral architectural element in the upper Orava region. The church complex also includes the Chapel of the Holy Cross from 1741, a baroque statue of

the Virgin Mary the Queen with baby Jesus or a baroque statue of St. Florian, which is also a national cultural monument.

The Franciscan monastery from 1776 is also an architecturally interesting building. It is currently used for various purposes related to the activities of the Franciscans. Near the main square stands the Jewish synagogue, which is one of the three preserved synagogues in the region. Today, the synagogue building is managed by the town and gradually being transformed into a modern cultural and creative center open to the general public. Southwest of the town there is also a Jewish cemetery. Sports enthusiasts will also find many opportunities in Trstená. Although the majority of the town's sports facilities are located on school grounds, an exception is the area Pod Kľozovom with football pitches and a bowling alley. There are several sports clubs and organizations in the town, which regularly organize various sports events and tournaments. And the proximity of the Roháče mountains in the Western Tatras is also a big positive. They offer many opportunities for downhill skiing, hiking, biking and relaxation. Sports infrastructure is complemented by an international cycle route starting in Trstená and ending in Nowy Targ. It provides cyclists with a unique view of the panorama of the West Tatras.

◄ Mesto Trstená bolo založené na močaristom území porastenom trstím v bezprostrednej blízkosti hraníc s Poľskom

The town of Trstená was founded on a swampy area overgrown with reeds in the immediate vicinity of the border with Poland

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► Kedysi centrum trhového mestečka, dnes historické jadro. Najväčším klenotom Námestia Milana Rastislava Štefánika je Kostol sv. Martina postavený na základoch kamenného kostola zo 14. storočia

Once the center of a market town, today the historic center. The biggest jewel of the Námestie Milana Rastislava Štefánika square is the Church of St. Martin, built on the foundations of a stone church from the 14th century

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Pri potulkách pamätihodnosťami mesta našej pozornosti neunikne ani Kostol sv. Juraja či susedný františkánsky kláštor

When visiting the sights of the town, we need to include the Church of St. George or the neighboring Franciscan monastery

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Kostol sv. Martina azda najviac zaujme vyhlídkovou vežou vo výške takmer 50 metrov, ktorá spolu so štyrmi menšími vežičkami slúži ako malé mestské múzeum

The Church of St. Martin is especially interesting thanks to its lookout tower with a height of almost 50 meters, which together with four smaller towers serves as a small town museum

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Obchvat Trstenej na rýchlostnej ceste R3 prispel k plynulej premávke medzi Slovenskom a Poľskom

The Trstená bypass on the R3 expressway has contributed to smoother traffic between Slovakia and Poland

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Z Kľačian do Trstenej a späť sa cestujúci každý deň odvezú lokálnym vláčikom „Oravka“

From Kľačiany to Trstená and back, passengers take the local train "Oravka" day by day

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◀ Oravské more vzniklo z potreby zabrániť neúfichajúcim povodňiam na už aj tak vlhkom území severného Slovenska

The Orava Sea arose from the need to prevent unceasing floods in the already humid territory of northern Slovakia

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Pri budovaní vodného diela bolo zatopených niekoľko obcí. Ústie nad Priehradou vzniklo na brehu nádrže po zatopení obce Ústie

Several villages were flooded during the construction of the waterworks. Ústie nad Priehradou was established on the bank of the reservoir after the flooding of the village of Ústie

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Brehy Oravskej priehrady našli svoje využitie najmä v lete. Jedným takým je obľúbený relaxačno-rekreačný prístav Stará hora

The banks of the Orava reservoir have found their use especially in summer. One of them is the popular relaxation and recreation port Stará hora

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► Vyhliadková loď vyráža na okružnú plavbu z prístavu pri Ústí nad Priehradou

A sightseeing boat sets out on a cruise from the port near Ústie nad Priehradou

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◀ Z vody na hory Oravskej Magury zájdu rekreanti doslova za chvíľu

Vacationers can get from the water to the hills of the Oravská Magura mountains in a few minutes

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Kaplnka je to jediné, čo zostalo zo zatopenej obce Osada

The chapel is the only thing left of the flooded village of Osada

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Turisticky významná Babia hora v pozadí naznačuje hranicu Slovenska s Poľskom

The popular Babia hora mountain in the background indicates the border between Slovakia and Poland

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Stromy sa postavili na obranu cintorína opustenej obce Hámre pred pohltením vodnou hladinou

The trees defend the cemetery of the abandoned village of Hámre from being swallowed by the water surface

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Pri pohľade zhora je ťažké uveriť, že nie sme v prímorskej oblasti

When viewed from above, it is difficult to believe that we are not in a coastal area

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► Počas sezóny prevezú lode po vodnej nádrži Orava stovky návštevníkov. Ich zvyčajným cieľom je Slanický ostrov umenia

During high season, boats transport hundreds of visitors across the Orava reservoir. Their usual destination is the Slanický ostrov umenia island

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

ZÁBIEDOVO

Obec Zábiedovo v Skorušinskom pohorí sa do histórie zapísala podobne ako Fénix, bájny vták vstávajúci z popola, do gréckych bájí.

Osada v úzkej doline potoka Zábiedovčik vznikla na valašskom práve. Prvý raz sa spomína v roku 1567. Počas svojej histórie niekoľko ráz vstala z popola ako Fénix. Naposledy ju takmer celú vypálili a spustošili počas druhej svetovej vojny pri oslobodzovacích bojoch, napriek tomu je stále živá. V súčasnosti je jej dominantou rímskokatolícky kostol zasvätený Božskému Srdcu Ježišovmu. Súčasťou obce je aj osada Hámričky, v ktorej pozornosť púta zvonica s kaplnkou. Zábiedovo v členitom lesnatom teréne je cieľom mnohých turistov i horských cyklistov, lebo nádherné prírodné prostredie z neho robí čarovnú obec plnú zaujímavostí. Preto sa Zábiedovo stalo aj obľúbeným miestom filmárov. Zvonicu v Hámričkách využili ako kulisu aj vo filmoch Rysavá jalovica a Živý bič.

 The village of Zábiedovo in the Skorušinské vrchy mountains has gone down in history in the same way as the phoenix, the mythical bird of Greek myths rising from its ashes.

The settlement in the narrow valley of the Zábiedovčik stream was established under the Wallachian law. It was first mentioned in 1567. It has risen from the ashes several times during its history, just like the phoenix. The last time it was almost entirely burned down and ravaged in World War II during the liberation struggles, yet it is still alive. At present, its most dominant feature is the Roman Catholic Church dedicated to the Divine Heart of Jesus.

The village also includes the settlement of Hámričky with an interesting bell tower and a chapel. Zábiedovo in rugged forested terrain is the destination of many hikers and mountain bikers, because the beautiful natural environment makes it a charming and interesting village. That is why Zábiedovo has also become a popular place for filmmakers. They have used the bell tower in Hámričky as a backdrop in the films Rysavá jalovica and Živý bič.

Obec Zábiedovo
Malá strana 76/2, 028 01 Zábiedovo
tel.: +421 43 539 26 53
zabiedovo@oravanet.sk
www.zabiedovo.sk

◀ Výstavbu Kostola Božského Srdca Ježišovho financoval zábiedovský rodák Ján Stas. Po svojej smrti v USA zanechal nemalú čiastku s touto žiadosťou

The construction of the Church of the Divine Heart of Jesus was financed by Ján Stas, a native of Zábiedovo. After his death in the USA, he left a considerable amount of money with this request

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Zvonicu s kaplnkou v časti Hámričky sme mohli vidieť vo filmovej klasike Živý bič či Rysavá jalovica

The bell tower with a chapel in the Hámričky local part can be seen in the film classic Živý bič or Rysavá jalovica

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Začiatok osady Hámříčky sa datuje otvorením železných hámrov v roku 1607. Už vtedy sa považovala za súčasť Zábiedova

The establishment of the Hámříčky settlement dates back to the opening of the iron hammer mills in 1607. Even then, it was considered part of Zábiedovo

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Začiatkom 19. storočia sa na hámorníctvo zabudlo preto, lebo si pracovití ľudia našli inú obživu

At the beginning of the 19th century, the hammer mills had been forgotten, but hardworking people from this region found a different livelihood.

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Podhorskú obec Brezovica osídľovali valasi dávno pred príchodom Turzovcov v roku 1556

The mountain village of Brezovica was settled by Wallachians long before the arrival of the Thurzo family in 1556

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► Svoje ovečky pásli na stráňach pod hlbokými lesmi Skorušinských vrchov

They grazed their sheep on the slopes below the deep forests of the Skorušinské vrchy mountains

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◀ S novou fasádou sa filiálny Kostol návštevy Panny Márie v Brezovici nestratí v zástavbe obecných budov

With its new facade, the branch church of the Visitation of the Virgin Mary in Brezovica is very noticeable among the village buildings

Milan Paprčka | Simona Nádašiová 2015

▲ Húfy veriacich prúdia do farského Kostola sv. Cyrila a Metoda od jeho otvorenia v roku 1993

Crowds of believers have been coming to the parish Church of St. Cyril and Methodius since its opening in 1993

Milan Paprčka | Simona Nádašiová 2015

◄ Počas letných dní je vrchol lyžiarskeho strediska Brezovica východiskovým bodom turistických trás

During summer days, the top of the Brezovica ski resort is the starting point for hiking trails

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Aj ovečky si vychutnávajú prírodné dary hornej Oravy

The sheep also enjoy the natural gifts of the upper Orava region

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

LIESEK

Obci Liesek sa začalo dariť predovšetkým začiatkom 20. storočia. Stala sa súčasťou železničnej trate Kraľovany – Suchá Hora a v jej okolí sa dolovalo kamenné uhlie. Na druhej strane však bolo toto obdobie poznačené aj veľkým vysťahovalectvom tunajších obyvateľov do Ameriky.

Liesek vznikol v roku 1558 ako poľnohospodárska dedina. Založil ju František Turzo. Pôvodnými obyvateľmi boli najmä pastieri oviec. Venovali sa však aj plátenníctvu, košíkárstvu a obchodovali s obilím i vápnom. Celkovo to boli šikovní remeselníci. Dnes daniť v obci hýbu predovšetkým folkloristi, ktorí dbajú o to, aby tradície valašskej dediny ostali stále živé. V roku 1998 vznikol folklórny súbor Skorušina, ktorý sa so svojim širokým a zaujímavým repertoárom vystúpení preslávil nielen doma, ale aj v zahraničí. Obrovskou pohromou však bola pre obec druhá svetová vojna. Po jej skončení zostalo z Lieseka len zhorenisko. Na začiatku vojny stálo v obci viac ako tristo domov. Ostalo iba dvadsaťšesť nepoškodených obydľí. Do histórie sa zapísal aj 29. marec 1945, keď bol Liesek oslobodený.

Významnou pamiatkou v obci je barokový rímskokatolícky Kostol sv. Michala Archanjela. Základný kameň postavili v roku 1811, vysvätili ho o sedem rokov neskôr. V roku 1995 sa dočkal rozsiahlej rekonštrukcie, lebo pre Liesek bol už veľmi malý. Opravovali ho

až tri roky, ale čas strávený jeho rekonštrukciou stál za to. Výsledkom trojročnej práce je unikátny chrám, v ktorom sa spája barokový a moderný funkcionalistický štýl. Liesek je lákadlom aj pre turistov. Prechádza ním napríklad cyklotrasa z Trstenej až do Poľska. Živý je však aj spoločenský a kultúrny život v obci. Každoročné podujatia ako viačonočné trhy, ľudové veselice a majálesy vábajú návštevníkov zo širokého okolia. Obec však vychádza v ústrety aj svojim občanom. Každý rok si udadlostou s programom uctí matky i celé rodiny, zorganizuje posedenia pre dôchodcov. Záslužnú funkciu má aj tunajšia knižnica. Služi širokej verejnosti. Okrem toho, že má bohatú zbierku literatúry každého druhu, poskytuje občanom aj základné informačno-technické a administratívne služby.

Obec Liesek
Michalská čast 442/26,
027 12 Liesek
tel.: +421 43 538 42 27
info@obecliesek.sk
www.obecliesek.sk

The village of Liesek began to prosper especially at the beginning of the 20th century. It became part of the Kraľovany – Suchá Hora railway line and coal was mined in its vicinity. On the other hand, this period was also marked by large emigration of the population to America.

Liesek was founded in 1558 as an agricultural village. It was established by František Thurzo. The original inhabitants were mainly shepherds. However, they also engaged in linen production, basketry and traded in grain and lime. Overall, they were skilled craftsmen. Today, the events in the village are mainly driven by folklore enthusiasts, who make sure that traditions of the traditional shepherding village remain alive. In 1998, the folklore ensemble Skorušina was formed, which became famous not only at home but also abroad with its wide and interesting repertoire. However, the Second World War was a huge disaster for the village. When it finally ended, only scorched land remained from Liesek. At the beginning of the war, there were more than three hundred houses in the village. Only twenty-six undamaged dwellings remained. Another important day was March 29, 1945, when Liesek was liberated.

An important monument in the village is the Baroque Roman Catholic Church of St. Michael the Archangel. The foundation stone was built in 1811, consecrated seven years later. In 1995, it underwent extensive reconstruction, because it had already been very small for Liesek. It was repaired for three years, but the time spent on its reconstruction is worth it. The result of the three years of work is a unique church, which combines Baroque and modern functionalist style. Liesek is also attractive for tourists. For example, the cycle route from Trstená to Poland passes through it. However, the social and cultural life in the village is also very busy. Annual events such as Christmas markets, folk festivals and the May festival attract visitors from a wide area. However, the village also caters to its own citizens. Every year, it honors mothers and entire families through various programs and organizes meetings for seniors. The local library also contributes to services offered to the general public. In addition to having a rich collection of literature of all kinds, it also provides citizens with basic information-technical and administrative services.

◄ Prepojené línie uličiek jednej z najväčších obcí regiónu – Lieseka

Connected lines of streets of one of the largest villages in the region – Liesek

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Z pôvodného zámeru postaviť kaplnku vznikol v Lieseku Kostol sv. Michala Archanjela

From the original intention to build a chapel, the Church of St. Michael the Archangel in Liesek was constructed

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Cyklisti či korčuliari smerujúci z Trstenej do Nového Targu nájdu oddych pri prícestnej kaplnke v objatí kameňov

Cyclists or skaters heading from Trstená to Nowy Targ can find rest at the roadside chapel in the embrace of stone formations

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Na slovensko-poľskej hranici tíško žblnkoce vlniaca sa riečka Jelešňa

On the Slovak-Polish border, the river Jelešňa gently ripples

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

ČIMHOVÁ

Malebná obec leží vo východnej časti Oravskej kotliny v údolí riečky Oravica pod severným úpäťm Skorušinských vrchov.

Obec pri poľských hraniciach vznikla okolo roku 1371. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1437. Jej obyvatelia sa venovali najmä poľnohospodárstvu, no vynikali aj v iných remeslách. Dominantou malej obce v okrese Tvrdošín je nádherný neskorobarokový kostol z roku 1775. Chrám zasvätený sv. Imrichovi je aj národnou kultúrnou pamiatkou. V roku 2012 sa dočkal rozsiahlej rekonštrukcie. Turistickou zaujímavosťou obce sú posledné dva zrubové domy z 19. storočia.

The picturesque village lies in the eastern part of the Oravská kotlina basin in the valley of the Oravica river, at the northern foot of the Skorušinské vrchy mountains.

The village on the Polish border was founded around 1371. The first written evidence of the village comes from 1437. Its inhabitants were mainly engaged in agriculture, but they also excelled in other crafts. The dominant feature of the small village in the Tvrdošín county is a beautiful late Baroque church from 1775. The church dedicated to St. Emeric is also a national cultural monument. In

2012, it underwent extensive reconstruction. Tourists also come here to see the last two log houses from the 19th century.

Malownicza miejscowość położona we wschodniej części Kotliny Orawskiej, w dolinie rzeczki Oravica, u północnych podnóży Wierchów Skorušinskich.

Miejscowość przy polskiej granicy powstała w 1371r.. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1437r.. Jej mieszkańcy zajmowali się głównie rolnictwem, ale wyróżniali się również w innych rzemiosłach. W centrum miejscowości, która usytuowana jest w powiecie Tvrdošín, znajduje się przepiękny późnogotycki kościół z 1775r.. Kościół pod wezwaniem św. Imricha jest narodowym zabytkiem kulturalnym. W 2012r. doczekał się rozległej rekonstrukcji. Ciekawostką turystyczną miejscowości są ostatnie dwa domy z bali pochodzące z XIX wieku..

Obec Čimhová
Čimhová 20
027 12 Čimhová
tel.: +421 43 538 41 04
www.obeccimhova.sk

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021 ▶

◄ **Riečne nánosy rieky Oravica dali tvar obci Čimhová**

The river sediments of the Oravica river gave shape to the village of Čimhová

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

► **Neskorobarokový rímskokatolícky kostol čimhovskej farnosti je od roku 1775 zasvätený svätému Imrichovi**

The late Baroque Roman Catholic church of the Čimhová parish has been dedicated to St. Emeric since 1775

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

VITANOVÁ

Obec v Oravskej kotline každý rok oživa Furmanským dňom, ktorý je ukážkou konskej sily, kumštu furmanov a atraktívnych súťaží.

Obec na svahoch Skorušinských vrchov sa prvý raz spomína v roku 1550. Dnes je pýchou obce lyžiarske stredisko s prepravnou kapacitou až päťstodvadsať osôb za hodinu. Je ľahko dostupné, obľúbené všetkými kategóriami lyžiarov, a hoci jazdovky umelo nezasnežuje, je ideálnym miestom na rodinnú lyžovačku. Dobrý pocit znásobuje aj možnosť navštíviť blízke Oravice, ktoré sú známe liečivou termálnou vodou. V lete obec Vitanová srdečne víta predovšetkým turistov a cyklistov. Najväčším lákadlom je pre nich výhľad z hrebeňa Roháčov. Mnohí však prichádzajú do obce aj kvôli Festivalu koní, na ktorom sa zúčastňujú zánietení vystavovatelia a tréneri týchto hrđých zvierat. Oblasť je totiž typická chovom koní. Predovšetkým tých ťažných, ktoré zvážajú drevo z hôr alebo orú polia.

The village in the Oravská kotlina basin comes alive every year with the Furmanský deň festival, which is a demonstration of the power of horses, skills of wagoners, and attractive competitions.

The village on the slopes of the Skorušinské vrchy mountains is first mentioned in 1550. Today, the pride of the village is its ski resort with a transport capacity of up to 520 people per hour. It is easily accessible, popular with all categories of skiers and although it does not use artificial snow on the slopes, it is an ideal place for family skiing. The possibility of visiting the nearby Oravice, which is known for its healing thermal water, is just an added bonus. In summer, the village of Vitanová warmly welcomes hikers and cyclists. The biggest attraction for them is the view from the Roháče mountains ridge. However, many also come to the village for the Horse Festival, which is attended by avid equestrians and trainers of these proud animals. After all, the area is typical for horse breeding. Especially draught horses, which transport wood from forests or help plow the fields.

Obec Vitanová
Vitanová 82, 027 12 Liesek
tel.: +421 43 539 41 06
obec-vitanova@slovanet.sk
www.vitanova.eu.sk

◄ Obec Vitanová pri rekreačnom stredisku Oravice si stráži svoju kultúru. Spomedzi nových budov vystupujú zachované zrubové drevenice

The village of Vitanová near the Oravice recreation center has been protecting its culture. Preserved log houses can still be seen among its newer buildings

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► Tunajší veriaci sa v roku 1992 dočkali impozantného rímskokatolíckeho Kostola Božského Srdca Ježišovho

Local believers received the impressive Roman Catholic Church of the Divine Heart of Jesus in 1992

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Stredisko Vitanová Vrchdolinky v Skorušinských vrchoch sa pýši údajne najkrajším výhľadom na Tatry. Aspoň tak vraveli naši letci. Mali ho za chrbtom

The Vitanová Vrchdolinky resort in the Skorušinské vrchy mountains is said to have the most beautiful view of the Tatras. At least that's what our pilots said. They had it behind their backs

Milan Paprčka 2016

▲ Pohraničné stredisko počas sezóny hojne navštevujú aj poľskí turisti. Od roku 2010 môžu prenocovať pod zjazdovkou

The border resort is also frequently visited by Polish tourists. Since 2010 they have been able to spend the night just below the ski slope

Milan Paprčka 2016

HLADOVKA

V Oravskej kotline len dva kilometre od poľských hraníc na severných vrchoch Skorušiny leží malebná obec Hladovka. Je typická góralskou kultúrou. Jej zachovanie je v obci prioritou, lebo obyvatelia obce sú právom hrdí na svoj pôvod, ľudovú kultúru i nárečie.

 Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1590. Vtedy ju nazývali Jelešňa. Pomenovanie dostala podľa potoka, ktorý cez ňu preteká. Ako mnohé iné obce v tomto období, vznikla na valašskom práve a pridala sa k ostatným dedinám Oravského panstva. Hladovka patrí medzi dvadsaťštyri obcí, ktoré tvoria Goralskú nárečovú oblasť západnej a severnej časti hornej Oravy. Niektoré obce ležia na slovenskom, iné na poľskom území. Sú však vzájomne prepojené, najmä láskou ku goralskej kultúre, ktorá je výnimočná, a preto si zasluhuje, aby sa jej zachovanie stalo prioritou obyvateľov tohto územia. V obci Hladovka propaguje goralskú ľudovú kultúru aj detský folklórny súbor Goral. Založili ho už v roku 1937. Odvtedy šíri goralskú kultúru po celom Slovensku, ale aj za jeho hranicami. Je pozoruhodné a pekné sledovať, ako najmladšia generácia šíri posolstvo predkov dávno minulých. Ako si ctia goralské tradície, nárečie, kroje, hudbu i tanec. Dominantou obce Hladovka i jej geografickým stredom je viac ako dvestoročný Kostol nanebovzatia Panny Márie. Sakrálnych pamiatok je však v obci viac. Najvýznamnejšou

a najstaršou je kamenná kaplnka stĺpového typu so sochou sv. Floriána. Je aj národnou kultúrnou pamiatkou. Na päty jej šliape kamenný kríž s postavou Ježiša Krista a s vyobrazením Sedembolestnej Panny Márie, ktorá stojí pri jeho nohách. Za zmienku a návštevu stojí aj murovaná kaplnka, v ktorej je umiestnená drevená socha sv. Jána Nepomuckého. Návštevníci obce sa zastavujú aj v Ekoparku, kde si môžu deti i dospelí oddýchnuť. Nádherný park pred budovou základnej školy slúži nielen žiakom, ale aj ostatným obyvateľom obce, a teda nielen na výučbu, ale i na relax uprostred prírody. Rovnako je pri základnej škole pre všetkých aj multifunkčné ihrisko. Areál je preto ako stvorený na organizáciu športových popoludní pre celú rodinu. Zaujímavosťou Hladovky sú čierne bociany, ktoré sú súčasťou tamtojšej prírody. Hniezdia vysoko v korunách stromov a ďaleko od ľudských obydlií, preto je zväčnosťou ich uvidieť. K ľuďom prilietajú len vtedy, keď nemajú dostatok potravy. Rovnako ako ich bieli bratrance, na zimu odlietajú do teplých krajín.

Cez obec vedie aj asfaltová cyklotrasa z Trstenej do mesta Nowy Targ, ktorá je veľmi pekná a najmä tichá. Vybudovali ju na bývalej zaniknutej železničnej trati. Nachádza sa na nej viac zastávok s lavičkami a poseđením. Lemuje ju výhľad na Západné Tatry. Cyklotrasa je očarujúca, dobre udržiavaná a cyklisti pri jej prejazde prekonávajú len minimálne stúpanie.

In the Oravská kotlina basin, just two kilometers from the Polish border, on the northern peaks of the Skorušina mountains, lies the picturesque village of Hladovka. It is a typical representative of the Goral culture. Its preservation is a priority in the village, because the inhabitants of the village are rightly proud of their origin, folk culture and dialect. The first written evidence of the village comes from 1590. At that time it was called Jelešňa. It was named after the stream that flowed through it. Like many other villages in this period, it was founded under the Wallachian law and joined the other villages of the Orava estates. Hladovka is one of twenty-four villages that form the Goral dialect

area of the western and northern part of the Upper Orava region. Some of the villages are located on Slovak territory, others on Polish territory. However, they are interconnected, especially through their love of Goral culture, which is exceptional and therefore deserves to be preserved as a priority for the people of this area. In the village of Hladovka the children's folklore ensemble Goral promotes the Goral folk culture. It was founded in 1937. Since then, it has spread the Goral culture throughout Slovakia, but also beyond its borders. It is remarkable and beautiful to watch the youngest generation spreading the message of their old ancestors. To see how they honor Goral traditions, dialects, costumes, music and dance. The dominant feature of the village of Hladovka, as well as its geographical center, is the more than two hundred-year-old Church of the Assumption of the Virgin Mary. However, there are more sacral monuments in the village. The most important and oldest one is the pillar-type stone chapel with a statue of St. Florian. It is a national cultural monument. A stone cross with a figure of Jesus Christ and an image of the Virgin Mary of the Seven Sorrows standing at his feet is a close second. The local brick chapel, which houses

a wooden statue of St. John of Nepomuk, is also worth mentioning and visiting. Visitors to the village also like to stop at the Ekopark locality, where children and adults can find a suitable place to relax. The beautiful park in front of the local primary school serves not only students but also other residents of the village, and therefore not only for education, but also for relaxation in a beautiful natural setting. There is also a multifunctional playground for everyone next to the primary school. The area is therefore perfect for organizing sports afternoons for whole families. Hladovka is also distinct due to black storks, which are part of the local nature. They nest high in treetops and away from human habitation, so it is rather rare to see them. They only come to people when they do not have enough food. Just like their white cousins, they fly to warm countries for the winter. An asphalt cycle route leads through the village from Trstená to Nowy Targ, which is very nice and especially quiet. It has been built on a former railway line. There are several stops with benches and seating. Along the route, one can admire beautiful views of the West Tatras. The cycling route is charming, well maintained and only with a minimal climb.

W Kotlinie Orawskiej, zaledwie dwa kilometry od granicy z Polską, na północnowschodnich stokach Skorušiny, usytuowana jest malownicza miejscowość Hladovka. Wyróżnia się dzięki kulturze góralskiej. Jej zachowanie jest dla wsi priorytetem, ponieważ mieszkańcy wsi są dumni ze swojego pochodzenia, kultury ludowej oraz dialektu. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1590r.. W tym czasie nazywano ją Jelešňa. Nazwę otrzymała od potoku, który przez nią przepływa. Jak wiele innych miejscowości w tym okresie, powstała na prawie włoskim i dołączyła do innych miejscowości Państwa Orawskiego. Hladovka należy do 24 miejscowości, które tworzą Obszar Dialektu Góralskiego zachodniej i północnej części Górnej Orawy. Część miejscowości leży na terenie Słowacji, inne na terenie Polski. Są one jednak ze sobą powiązane, głównie młością do kultury góralskiej, która jest wyjątkowa i dlatego zasługuje, aby jej zachowanie było priorytetem dla mieszkańców tego obszaru. W miejscowości Hladovka ludową kulturę góralską promuje również dziecięcy zespół Góral. Założono go w 1937r.. Od tego czasu

rozpowszechnia on kulturę góralską na Słowacji i za jej granicami. Jest niezwykle obserwowac, jak najmłodsza generacja rozpowszechnia przesłanie dawnych przodków. Jak czczą góralskie tradycje, dialekt, stroje, muzykę i taniec. W centrum miejscowości Hladovka oraz w jej geograficznym centrum, znajduje się ponad dwustuletni Kościół Wniebowzięcia Marii Panny. Zabytków sakralnych jest w miejscowości więcej. Najsłynniejszą i najstarszą jest kamienna kaplica typu słupowego z rzeźbą św. Floriana. Jest ona narodowym zabytkiem kulturalnym. Innym wartościowym zabytkiem jest kamienny krzyż z postacią Jezusa Chrystusa i wyobrażeniem Matki Boskiej Bolesnej, która stoi przy jego nogach. Jest tam również kaplica murowana, w której znajduje się drewniana rzeźba św. Jana Nepomuckiego. Odwiedzający miejscowość chętnie zatrzymują się w Ekoparku, gdzie dzieci i dorośli mogą wypoczywać. Piękny park przed budynkiem szkoły podstawowej służy zarówno uczniom, jak i innym mieszkańcom miejscowości, nie tylko do edukacji, ale również do relaksu pośród natury. Jednocześnie przy szkole podstawowej dostępne jest dla wszystkich wielofunkcyjne boisko. Obiekt przeznaczony jest do organizacji imprez sportowych dla całych rodzin.

Ciekawostką miejscowości Hladovka są czarne bociany, które są częścią tamtejszej natury. Gniazdują wysoko w koronach drzew z dala od ludzkich siedlisk, dlatego rzadko się je widuje. Do ludzi przylatują tylko wtedy, gdy mają dostatek pokarmu. Podobnie jak ich biali kuzyni, na zimę odlatują do ciepłych krajów. Przez miejscowość prowadzi asfaltowy szlak rowerowy z Trstenej do Nowego Targu, który jest bardzo piękny i cichy. Zbudowano go na trasie dawnej linii kolejowej. Znajduje się na niej kilka przystanków z ławkami oraz miejscem do wypoczynku. Ze szlaku roztacza się przepiękny widok na Zachodnie Tatry. Ścieżka rowerowa jest uroczą, zadbana a rowerzyści pokonują na niej tylko minimalne podjazdy.

Obec Hladovka
Hladovka 45, 027 13 Hladovka
tel.: +421 43 539 77 02
ocuhladovka@orava.sk
www.hladovka.orava.sk

◄ Dnes ani nebadať, že do barokového Kostola nanebovzatia Panny Márie z roku 1808 v minulosti udel blesk

Today one would not guess that a lightning struck the Baroque Church of the Assumption of the Virgin Mary from 1808 in the past
Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Obec Hladovka na severných svahoch Skorušiny je súčasťou mikrokrajiny „Tatry“. Nebojte sa, hladných vás nenechajú

The village of Hladovka on the northern slopes of Skorušina is part of the micro-region "Tatry". Don't worry, they won't leave you hungry
Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

◄ Cyklotrasa z Trstenej popri Hladovke vedie po bývalej železnici. Cestou tak natrafíme aj na staré objekty železničnej trate
The cycle route from Trstená passing Hladovka leads along the former railway. Along the way, you will also come across old railway objects
 Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Neďaleko jej trasy blízko poľských hraníc meandruje riečka Jelešňa
The Jelešňa river meanders not far from the railway route near the Polish border
 Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

« Jeden z početných krížov v Hladovke označuje
južnú hranicu chotára

*One of the numerous crosses in Hladovka marks the southern
border of the village area*

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

▲ Cintorín zriadený v čase cholery pripomína
už len tento kríž

*Only this cross has remained from a former cemetery,
established in the time of cholera*

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

SUCHÁ HORA

Vznikla počas valašskej kolonizácie a prvá písomná zmienka o nej je z roku 1566. Spomína sa v daňových súpisoch pod menom Zucha ako novozaložená poddanská osada pána Františka Thurza.

 Súčasťou života v obci Suchá Hora je stále kroj. Veriaci si ho obliekajú pri slávnostiach, ako sú Vianoce, Veľká noc, svätodušné sviatky alebo odpustové slávnosti. Veľmi známe je podujatie goralské páračky. Bohato zdobené kroje a zvyky stráži folklórna skupina Goral. Väčšinu obyvateľov obce tvoria gorali, ktorí aktívne rozprávajú goralským nárečím. Príslušnosť ku goralom zohráva významnú úlohu v živote obyvateľov obce. V obci tiež pôsobí Dobrovoľný hasičský zbor obce Suchá Hora. Stará sa o bezpečnosť obyvateľov a pomáha pri ťažkostiach. Časť chotára obce leží v Chránenej krajinnnej oblasti Horná Orava. Miestni sem chodia zbierať čučoriedky, ktoré nazývajú šialenice, alebo kľukvu, ktorú zas volajú žeravica, lebo má vysoké percento vitamínu C. V blízkosti obce leží aj zabudnuté vzácne rašelinisko Rudné. Kedysi bolo najväčším a najcennejším rašeliniskom na Slovensku. Mnoho turistov a najmä cykloturistov sa teší cyklotrase, ktorá je súčasťou Historicko-kultúrnej cesty okolo Tatier. Navštíviť môžu dominantu obce, ktorou je Kostol Krista Kráľa postavený v roku 1935 s ozdobným dreveným oltárom.

 It was founded during the Wallachian colonization, and the first written mention of it is from 1566. It is mentioned in tax lists under the name Zucha as a newly established serf settlement of lord František Thurzo.

Traditional folk costume is still an integral part of life in the village of Suchá Hora. Believers wear it at festivities such as Christmas, Easter, Pentecost, or other religious ceremonies. The Goralské páračky feather-stripping event is also very popular. Richly decorated costumes and customs are preserved by the Goral folklore group. Most of the inhabitants of the village are Gorals, who actively speak the Goral dialect. Belonging to the Gorals plays an important role in the life of the inhabitants of the village. The Voluntary Fire Brigade of Suchá Hora also operates in the village. It takes care of the safety of the residents and help with difficulties. Part of the area of the village lies in the Protected Landscape Area Horná Orava. Locals come here to collect blueberries, which they call šialenice, or cranberries, which are called žeravica because of its high vitamin C content. Near the village there is also a forgotten rare peat bog Rudné. It was once the largest and most

valuable in Slovakia. Many hikers and especially cyclists enjoy the cycling path, which is part of the historical and cultural route around the Tatras. They can visit the dominant feature of the village, which is the Church of Christ the King built in 1935 with a decorative wooden altar.

 Powstała podczas kolonizacji wołoskiej a pierwsza wzmianka pisemna o niej pochodzi z 1566r.. Wspominana jest w spisach podatkowych pod nazwą Zucha jako nowa osada pańszczyźniana pana Franciszka Thurzo.

Częścią życia w miejscowości Suchá Hora jest nadal ubiór. Wierzący zakładają go przy takich uroczystościach jak Boże Narodzenie, Wielkanoc, Święto Zesłania Ducha Świętego albo Uroczystości Odpustowe. Bardzo znaną imprezą są Goralské Páračky. Bogato zdobione stroje i zwyczaj prezentuje zespół folklorystyczny Goral. Większość mieszkańców miejscowości to gorale, którzy mówią swoim dialektem na co dzień. Przynależność do górali odgrywa ważną rolę w życiu mieszkańców miejscowości. W miejscowości działa również ochotnicza straż pożarna. Dbają o bezpieczeństwo ludności i pomagają w

trudnych sytuacjach. Część obszaru wsi leży w Chronionym Obszarze Krajobrazu Górna Orawa. Miejscowi chodzą tutaj zbierać borówki, które nazywają šialenice lub kľukvu. Dzisiaj nazywają je żeravica, ze względu na to, że ma wysoką zawartość witaminy C. W pobliżu miejscowości znajduje się zapomniane bezcenne torfowisko. Kiedyś należało do największych i najbardziej cenionych na Słowacji. Wielu turystów a zwłaszcza rowerzystów korzysta ze ścieżki rowerowej, która jest częścią Szlaku Historyczno-Kulturalnego dookoła Tatr. Odwiedzić mogą również Kościół Chrystusa Króla, który znajduje się w centrum miejscowości. Zbudowano go w 1935r. W jego środku znajduje się drewniany ołtarz.

Obec Suchá Hora
Suchá Hora 252
027 13 Suchá Hora
obec@suchahora.eu
www.suchahora.eu

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019 ►

◄ Viac než 1 400 farníkov obce Suchá Hora sa schádza v Kostole Krista Kráľa

More than 1,400 parishioners of the village of Suchá Hora meet in the Church of Christ the King

Peter Čiger | Matúš Krajňák 2017

► V pohraničnej dedinke vyrástli domy podobné ako vajce vajcu i moderná základná škola

In the border village, houses very similar to each other and a modern primary school have sprung up

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Obec Habovka je situovaná v Zubereckej brázde na styku Skorušinských vrchov a Západných Tatier

The village of Habovka is situated in Zuberecká brázda at the junction of Skorušinské vrchy and the Western Tatras

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2018

▲ V centre obce to stále žije. Či na základnej škole, na futbalovom ihrisku alebo v Kostole Sedembolestnej Panny Márie

The center of the village is very lively. Whether at the primary school, on the football field or in the Church of the Virgin Mary of the Seven Sorrows

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ Na najvyššom vrchole Skorušinských vrchov sa týči do výšky 13 metrov ocelová rozhľadňa. Dovídiť z nej na Osobitú či na vrcholy Roháčov

At the highest peak of the Skorušinské vrchy mountains, a steel lookout tower rises to a height of 13 meters. You can see the Osobitá hill or the peaks of Roháče from there

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

► V blízkosti rozhľadne na Skorušine nájdu turisti prístrešok s drevenými lavičkami a s ohniskom

Near the lookout tower on Skorušina, tourists will find a shelter with wooden benches and a fireplace

Kamil Glovňa | Jakub Chovan 2021

ZUBEREC

Malebná obec je vstupnou bránou do Západných Tatier. Patrí medzi najčastejšie navštevované destinácie na Orave, lebo je jedinečným spojením prírodných krás a ľudových tradícií. Nie je však len bránou k vrchom a plesám Roháčov, ale je aj neustále bijúcim srdcom Oravy.

 História Zuberca sa začala písať v roku 1588. Pôvodne bola obec založená na valašskom práve ako poddanská osada Oravského hradu. Obyvatelia osady nemuseli preto platiť panovníkom dane, ale na druhej strane sa zadarmo starali o lesy, strážili cesty a priechody, chovali dobytok a pripravovali drevo pre hradné kachle a pece. Po čase sa z poľnohospodárov začali stávať remeselníci. V Zuberco napríklad páliili vápno a tkali súkno. Obec bola opakovane pustošená, najmä v nepokojnom období 17. storočia počas kuruckých bojov. Aj keď sa ju podarilo obnoviť, neúrodné roky sa podpísali na znížení počtu obyvateľov. Mnohí ľudia boli totiž nútení odísť za obživou do úrodnejších regiónov. Turisti začali Zuberec objavovať až koncom 19. storočia. Začali si tu stavať chatky, zrubu a mnoho rodín tu našlo svoj druhý domov, víkendové útočisko v srdci prírody. V bezprostrednej blízkosti obce sa totiž rozprestierajú Roháče. Mohutné pralesy a horské bystriny Západných Tatier si zachovali svoju nedotknutosť, lebo dlhý čas vytvárala tento divý kraj len príroda, nie človek. Prírodné

živly vytvorili z Roháčov miniatúrne veľhory so všetkými krásami a zvláštnosťami, ktoré k nim patria. Súčasťou obce je aj Múzeum oravskej dediny v Brestovej v prekrásnom prírodnom prostredí. Viac ako päťdesiat objektov ľudovej architektúry, technické stavby ako mlyn na vodný pohon, plátennícky mangel na hladenie modrotlačie, olejárače či hrnčiarska pec... To všetko je súčasťou jedinečného múzea v prekrásnej prírode v podhorí Roháčov. Zariadenie jednotlivých domov, chov domácich zvierat a pestovanie typických plodín, ako aj život a prácu na Orave v minulosti môžu návštevníci múzea zažiť na vlastnej koži. Neďaleko obce na Brestovej odkrýva svoju podzemnú krásu aj Brestovská jaskyňa. Od roku 1979 je národnou prírodnou pamiatkou, lebo je jednou z najvýznamnejších jaskýň v Západných Tatrách. Na Orave je dokonca jedinou sprístupnenou jaskyňou, aj to pre verejnosť až od roku 2016. Bola však objavená už dávno, a hoci vstup do nej nebol povolený, ľudia už stihli zničiť množstvo jej kvapľovej výzdoby. Aj preto si podzemný systém chodieb s dĺžkou viac ako dva kilometre

spolu s potokom, ktorý jaskyňou dodnes preteká, zaslúži náležitú ochranu. Každoročne do Zuberca prichádzajú lyžiari za dobrými snehovými podmienkami. Na svoje si prídu aj bežkári a skialpinisti. Poloha lyžiarskeho strediska, krása okolitej prírody a kvalita poskytovaných služieb sú zárukou spokojnosti každého jedného návštevníka. V lete turistov potešia kilometre dobre udržiavaných cyklistických a turistických trás. Roháče sú najkrajšou časťou Západných Tatier. Po stáročia vzbudzovali v obyvateľoch okolitých dedín, nielen Zuberca, úctu a rešpekt. Jedným z najatraktívnejších miest Roháčov sú Roháčske plesá. Ide o stredne náročnú turistiku vo vysokohorskom prostredí. Pre menej zdatných turistov sa odporúčajú prechádzky po lesných cestách a upravených chodníkoch. Pre náročnejších zas výstup na hrebene, štíty a sedlá. Pre turistov sú zaujímavé aj preteky psích záprahov, ktoré sa každý rok v zime organizujú v areáli Múzea oravskej dediny. Pretekajú majú neopakovateľné čaro a atmosféru. Okrem obľúbeného súťaženia sa tu pravidelne konajú aj rôzne podujatia a nakrúcali

sa tu mnohé filmové rozprávky. V letnom období sa v amfiteátri konajú Podroháčske folklórne slávnosti. Podujatie patrí medzi jedno z najstarších na Slovensku. Prvý ročník sa uskutočnil už v roku 1975. Počas slávností sa konajú aj sprievodné podujatia, ako napríklad tradičný oravský jarmok, na ktorom sa zúčastňujú desiatky remeselníkov v ľudových krojoch. Najcennejšou pamiatkou v Zuberco je neogotický Kostol sv. Vendelína z roku 1933, v ktorom sú uložené aj svätcové relikvie. Chrám prešiel celkovou rekonštrukciou. Vznikol tak historicky významný kostol s moderným technickým vybavením a interiérom. Na obnove kostola sa podieľali mnohí obyvatelia obce a napriek tomu, že s rekonštrukciou sakrálnych pamiatky nemali nijaké skúsenosti, ich prístup bol profesionálny a práca nadmieru kvalitná a odborná.

Foto/Photo: Pavol Staník

Obec Zuberec
Hlavná 289, 027 32 Zuberec
tel.: +421 43 5395 103
obec@zuberec.sk
www.zuberec.sk

This picturesque village is the gateway to the Western Tatras. It is one of the most visited destinations in the Orava region, because it offers a unique combination of beautiful nature and folk traditions. However, it is not only a gateway to the mountains and mountain lakes of Roháče, but also the heart of Orava.

The history of Zuberec began in 1588. Originally, the village was founded under Wallachian law as a serf settlement of the Oravský hrad castle. The inhabitants of the settlement therefore did not have to pay taxes to the rulers, but on the other hand they took care of the forests, guarded roads and passages, raised cattle and prepared wood for castle stoves and furnaces for free. Over time, farmers became craftsmen. Among other activities, they burned lime and wove cloth. The village was repeatedly ravaged, especially in the turbulent period of the 17th century during the Kuruc wars. Although it was always restored, barren years caused a reduction in its population. Many people were forced to go to more fertile regions for a living. Tourists began to discover Zuberec only at the end of the 19th century. They started building cottages

and log cabins here, and many families found their second home here, a weekend refuge in the heart of nature. The Roháče mountains are located in the immediate vicinity of the village. The mighty forests and mountain streams of the Western Tatras have remained untouched, because for a long time this wild region was formed only by nature, not man. The natural elements have made Roháče into miniature alpine mountains, with all the beauties and peculiarities that belong to them. The village also includes the Museum of the Orava village in Brestová in a beautiful natural environment. More than fifty objects of folk architecture, technical buildings such as a water-powered mill, linen mangles for smoothing blue print fabrics, an oil press or a pottery kiln... all this is part of a unique museum in the beautiful countryside in the foothills of Roháče. Visitors to the museum can admire the furnishing of individual houses, observe the breeding of domestic animals and the cultivation of typical crops, and the life and work of the past in the Orava region. Not far from the village, on the Brestová hill, the Brestovská jaskyňa cave also reveals its underground beauty. It has been a national natural monument since 1979, as it is one of the

most important caves in the Western Tatras. It is even the only one in the Orava region that has been open to the public since 2016. However, it had been discovered a long time ago and although it was not allowed to enter it, people have already managed to destroy a lot of its dripstone ornamentation. That is why the underground system of corridors with a length of more than two kilometers, together with the stream that still flows through the cave, deserves proper protection. Every year, skiers come to Zuberec to enjoy good snow conditions. Cross-country skiers and ski mountaineers will also enjoy themselves here. The location of the ski resort, the beauty of the surrounding nature and the quality of services provided are a guarantee of satisfaction for every single visitor. In summer, tourists can enjoy kilometers of well-maintained cycling and hiking trails. After all, the Roháče mountains is the most beautiful part of the Western Tatras. For centuries, they have been revered and respected by the inhabitants of the surrounding villages, not only Zuberec. One of the most attractive places in Roháče is the Roháčske plesá mountain lakes. They are accessible by a moderately demanding hiking trail in an alpine environment. For less able hikers,

walks on forest paths and groomed sidewalks are recommended. The more demanding ones can climb the ridges, peaks and saddles. Tourists also come to see dog sled races organized every year in the winter at the Museum of the Orava Village. The races have a unique charm and atmosphere. In addition to popular races, various events take place here regularly and many film fairy tales have been shot here. In summer, the amphitheater hosts the Podroháčske folklórne slávnosti folklore festival. The event is one of the oldest in Slovakia. The first season took place in 1975. Accompanying events are also held during the festival, such as the traditional Orava fair, which is attended by dozens of craftsmen in folk costumes. The most valuable monument in Zuberec is the neo-Gothic Church of St. Wendelin from 1933, in which the saint's relics are also stored. The temple has undergone a complete reconstruction. This created a historically significant church with modern technical equipment and interior. Many residents of the village took part in the restoration of the church, and despite the fact that they had no experience with sacral monument reconstructions, their approach was professional and their work was extremely high quality and professional.

◄ Obec Zuberec, vstupná brána do Roháčov,
leží v srdci Oravy

*The village of Zuberec, the gateway to the Roháče mountains,
lies in the heart of the Orava region*

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Zuberecký Kostol sv. Vendelína neminiete. Stojí
na križovatke „hradskej“ v centre dediny

*The Church of St. Wendelin in Zuberec is hard to miss. It stands
at the crossroads of the "main street" in the center of the village*

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

V jednoduchosti je krása

Jedna izba, posteľ, stôl, pec, truhlica a v pitvore kopa náradia a nástrojov. Naším predkom to v minulosti stačilo. Muselo.

Žili jednoduchý, no predsa nádherný život. Život, aký si my už dnes nevieme predstaviť. Žili skromne, svorne, pomáhali si. Každý robil také remeslo, aké najlepšie vedel. A boli šťastní. Možno šťastnejší ako my dnes. Taký bol obraz bežnej dediny niekedy pred 100 – 200 rokmi. Dnes takúto dedinu už uvidíme len zriedka. Jednou z nich je aj skanzen v Zuberci. Zhluk vidieckych domov približuje život ľudu kedysi. Pomerne husto zastavaná zamagurská ulica, dolnooravský rínok, kde sa kedysi konali trhy, či roztratené osídlenie na goralských lazoch. Jednoduché príbytky roľníkov a pastierov sa tu striedajú s domami bohatších zemanov. Nechýbajú hospodárske budovy, mlyn či kostol s cintorínom. Prehliadku dopĺňa chov domácich zvierat či pestovanie tradičných plodín. Počas pravidelných podujatí konajúcich sa v skanzene táto dedinka oživa dávny životom. Najznámejšími z nich sú vychýrené Podrohácke folklórne slávnosti. Aj dnes tak môžeme vidieť a zažiť, ako sa v minulosti naši predkovia pasovali s každodennými radostami i starosťami. Ako dokázali žiť len s tým, čo mali, čo si dochovali, dopestovali. A boli šťastní. Možno šťastnejší ako my dnes.

Beauty in simplicity

One room, bed, table, stove, trunk and a lot of tools and utensils in the porch. It was sufficient for our ancestors in past. It had to be enough.

They lived a simple but thus a beautiful life. A life we are not able to imagine nowadays. They lived modest, united, helped each other. They shared joys and sadness. Everyone was involved in a craft that he was able to do the best. And they were happy. Maybe even happier than us today. This was the picture of a common village some 100 to 200 years ago. Now it is very rare to see such a village. One of them is the open-air museum in Zuberec. A group of rural houses presents the past life of common people. A relatively densely built-up Zamagurie street, a Lower Orava marketplace, or scattered settlements of the Goral countryside. Simple dwellings of farmers and shepherds stand next to the houses of richer yeomen. There are farm buildings, a mill and a church with a cemetery. The exhibition is complemented by domestic animals or the cultivation of traditional crops. During regular events held in the open-air museum, this village comes alive with ancient life. The most famous of them is the bustling Podrohácke folklórne slávnosti folklore festival. The village revives in the past life during the regular events taking place in the open-air museum. Even today we can see and experience how our ancestors struggled with everyday joys and sorrows. How they were able to live only with what they had, raised and planted. And they were happy. Maybe even happier than us today

◀ **Múzeum oravskej dediny je prehliadkou ľudovej architektúry v prostredí malebnej prírody pod Roháčmi**

The Museum of the Orava Village is an exhibition of folk architecture in the picturesque countryside below the Roháče mountains

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

▲ **Jednotlivé stavby a ich zariadenia pripomínajú, ako sa kedysi žilo a pracovalo na Orave**

The individual buildings and their facilities remind us of how people used to live and work in Orava

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

◀ V bezprostrednej blízkosti Zuberca ležia hneď dve lyžiarske strediská – Milotín a Janovky

In the immediate vicinity of Zuberec there are two ski resorts – Milotín and Janovky

Milan Paprčka 2016

▲ Pozoruhodný vrchol skalnatého Sivého vrchu oddychuje pod čerstvým popraškom snehu

The remarkable peak of the rocky Sivý vrch hill rests under the fresh dusting of snow

Milan Paprčka 2016

◄ Na návštevu plies v Roháčskej doline si musíme počkať. Na jar sa nám opäť odhalí v plnej kráse

We have to wait for our next visit of the mountain lakes in the Roháčska dolina valley. In the spring, it will be revealed to us again in its full beauty

Milan Paprčka 2016

► Dolina pod Salatínmi si v zimnom období užíva pozornosť lyžiarov v stredisku Zverovka – Spálená

In the winter, the valley below the Salatín hill enjoys the attention of skiers in the Zverovka – Spálená resort

Milan Paprčka 2016

◄ Po strmých vlnitých svahoch Volovca a Ostrého Roháča steká voda do Roháčskej doliny, kde naplňa tolko obdivované plesá

Along the steep slopes of Volovec and Ostrý Roháč, water flows into the Roháčska dolina valley, where it fills the admired mountain lakes

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

► Divoké hory hlavného hrebeňa Západných Tatier ponúkajú pri prechode Salatínom krásne scenérie

The wild mountains of the main ridge of the Western Tatras offer beautiful scenery when hiking to the Salatín hill and beyond

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◄ „Zuberec, Zuberec, ležiš pod horami, ja by ťa bol prikryl svojimi rukami“ – hory nad Zubercom (na fotografii Brestová) sa prirodzene ocitli aj v ľudových piesňach

"Zuberec, Zuberec, lying below the mountains, I would cover you with my own hands" - the mountains above Zuberec (Brestová in the picture) are naturally included in folk songs

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Odkiaľ sa vzala voda v plesách? Podľa legendy ich naplnila svojimi slzami žena, po ktorej bol pomenovaný aj známy vrch Plačlivé medzi vrchmi Baníkov a Ostrý Roháč

Where does the water in the mountain lakes come from? According to a legend, they were filled with tears of a woman, after whom the well-known Plačlivé hill between the Baníkov and Ostrý Roháč hills was also named.

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

« Po večeroch sa posledné lúče slnka nakláňajú cez vrcholky hôr, aby plesám skrytým v doline dopriali dotyk tepla

In the evenings, the last rays of the sun lean over the mountain tops to give the mountain lakes tucked in the valley a touch of warmth

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

▲ V najlepšom treba skončiť. Našu prehliadku regiónu zavŕšime pohľadom na najvyšší vrchol Roháčov – nekorunovaného kráľa Baníkov

Best to stop while we're ahead. We will end our tour of the region with a view of the highest peak of the Roháče mountains – the uncrowned king of Baníkov

Matúš Krajňák | Jakub Chovan 2019

◄ Zelená sa vrátila do Tvrdošína a spolu s ňou aj my. Pohľadu na mesto v objatí kopcov sa jednoducho nevieme nabažiť

Green has returned to Tvrdošín and so did we. We simply cannot get enough of the view of the town in the embrace of hills

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ Kostol Najsvätejšej Trojice odráža posledné lúče letného slnka, no mestská zeleň už naznačuje blížiacu sa jeseň

The Church of the Holy Trinity reflects the last rays of the summer sun, but the town's greenery already indicates the approaching autumn

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Život na sídlisku nie je jednotvárny.
Medvedzie v Tvrdosíne pripomína
pestrofarebné figúrky na hracom poli

*Life in the residential area is not monotonous.
Medvedzie in Tvrdosín resembles colorful figures in a playing field*

Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

▲ K vlastnému bytu patrí vlastná záhradka.
Voľné dni trávia obyvatelia Tvrdosína
v záhradkárskej oblasti pri vodnej nádrži

*Living in apartments often includes having a small garden here.
The inhabitants of Tvrdosín spend their free days in the gardening
area by the water reservoir*

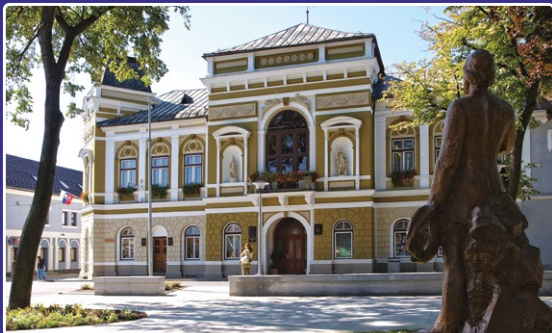
Matúš Krajňák | Ivana Krchnavá 2019

◀ Trojičné námestie – park, podujatia, mestský úrad, rušné cesty. V Kostole Najsvätejšej Trojice sa všetok zhon aspoň na chvíľu zastaví
Trojičné námestie – park, events, town hall, busy roads. In the Church of the Holy Trinity, all the hustle will stop, at least for a while.
 Kami Glovňa | Jakub Chovan 2021

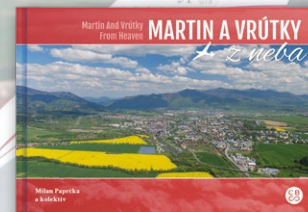
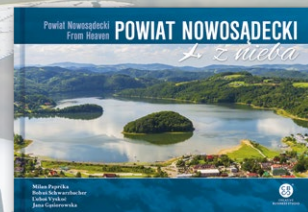
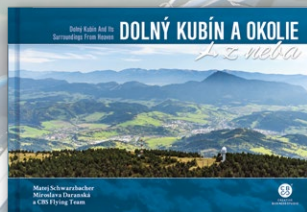
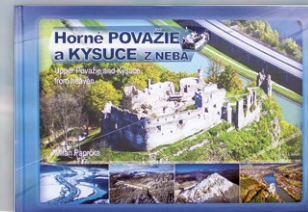

▲ Drevený gotický kostol UNESCO je zasvätený všetkým svätým. Možno aj teraz rozhodujú o ďalšom osude Tvrdošínčanov
The UNESCO wooden Gothic church is dedicated to all saints. Maybe even now they are deciding on the next fate of the people of Tvrdošín
 Milan Paprčka 2016

KOLEKCIA VYDANÝCH TITULOV THE COLLECTION OF PUBLISHED TITLES

Knihy s jedinečným pohľadom na krajinu
Books with an amazing view of the land

PROFILY AUTOROV AUTHORS' PROFILES

Matej Schwarzbacher, Ing., (*1991) – rodený Banskobystričan, milovník prírody, cestovania, fotografovania a srdcom folklorista. Vyštudoval cestovný ruch na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Už od malička ho otec viedol k prírode, geografii, mapám a podľa jeho vzoru pôsobí vo vydavateľstve CBS. Je hrdým nositeľom slovenských tradícií a takmer všetok voľný čas venuje folklóru vo folklórnom súbore Urpín. S ním precestoval bežne celé Slovensko a reprezentoval ho takmer v celej Európe či v exotických krajinách, ako sú Spojené arabské emiráty, Vietnam, Malajzia či Mexiko. Drží sa motta „Cestuj – peniaze sa ti vrátia, čas nie“ a chce navštíviť čo najviac krajín sveta. Keď sa však ešte nájde voľná chvíľka, najradšej vybehne na hory, lebo tam sa cíti najlepšie. A hoci už zavítal do mnohých krajín, tvrdí, že to najkrajšie máme aj tak priamo pod nosom.

Matej Schwarzbacher, Ing., (*1991) – born in the town Banská Bystrica, a lover of nature, travelling, photography and a folklorist by his heart. He studied the tourist business at the Faculty of Economics of Matej Bel University in the town Banská Bystrica. His father has led him since very young age to the nature, geography and maps and thanks to his influence he took his role in the CBS Publishing House. He is a proud bearer of Slovak traditions and almost all of his free time is devoted to folklore in Urpín Folklore Ensemble. He has travelled throughout the whole Slovakia with the ensemble, and has represented his homeland almost all across Europe and also in the exotic countries like the United Arab Emirates, Vietnam, Malaysia and Mexico. He holds tight to the motto "Travel – money will come back, but the time will not" and he would like to visit as many countries in the world as possible. However, when there is still a spare moment, he likes to go to the mountains because he feels best there. And although he has visited many countries, he claims that we still have the most beautiful things right in front of us.

Adriana Drugová, Ing., (*1964) sa narodila v Nových Zámkoch. Takmer celý svoj doterajší život prežila na strednom Slovensku v Banskej Štiavnici a v súčasnosti vo Zvolene. Jej doterajšia profesionálna kariéra sa spája v nemalej miere s médiami. Pracovala v Slovenskom rozhlas, v rádiu Twist, v televízii Markíza a v Slovenskej televízii. V súčasnosti pracuje ako regionálna projektová manažérka vo vydavateľstve CBS, kde našla uplatnenie svojej profesionality, estetického čítania a ľudskosti, ktorá je jej najväčšou devízou. Ďakuje najmä rodine za podporu a vydavateľstvu CBS, že mohla byť súčasťou tohto projektu.

Adriana Drugová, Ing., (*1964) was born in Nové Zámky. She has lived almost whole her life in central Slovakia, in Banská Štiavnica, and today she lives in Zvolen. Her professional career has been connected with media to a considerable extent. She worked in Slovenský rozhlas radio, Twist radio, Markíza and Slovenská televízia TV stations. Today she works as a regional project manager in CBS publishing house, where she manages to use her professionalism, aesthetic feelings and humanity, her biggest asset. She is grateful for family support and for the chance to be a part of this project in CBS publishing house.

Tvrdošín a okolie nielen z neba

1. vydanie, 11/2021

Vydavateľ: CBS spol, s. r. o., Kynceľová 54, 974 01 Banská Bystrica, Slovensko

E-mail: info@cbs.sk, www.cbs.sk

Tel.: +421 911 176 101

Autori: Ing. Matej Schwarzbacher, Ing. Adriana Drugová a CBS Flying Team

Regionálna projektová manažérka: Ing. Adriana Drugová

Redaktor: Ing. Matej Schwarzbacher

Koordinátorka projektu: Mgr. Monika Hašková

Autori fotografií: CBS Flying Team (Milan Paprčka, Peter Cíger, Ing. Kamil Glovňa, Ing. Jakub Chovan, Juraj Jankovič, Ing. Ivana Krchnavá, Ing. Matúš Krajňák, Bc. Simona Nádašiová)

Autori textov: Ing. Matej Schwarzbacher, Mgr. Nikola Betková, Ing. Vladimír Holub, Mgr. Denisa Hajdúková

Grafická úprava: Milan Jančovič

Tlač: Nikara Krupina

Skyper
GT9

Viper
SD4